

Fakulta právnická

Katedra soukromého práva

Diplomová práce

Úprava doručování a ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu ve
světle práva na spravedlivý proces

Zpracovala: Petra Šindelářová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Blanka Kapitánová

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

Téma: Úprava doručování a ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu ve světle
práva na spravedlivý proces

Vypracovala: Petra Šindelářová

Oborové pracoviště: Katedra občanského práva

Studijní program: M6805 Právo a právní věda

Název oboru: Právo

Vedoucí práce: JUDr. Blanka Kapitánová, katedra občanského práva

Plzeň, 2013

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma „Úprava doručování a ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu ve světle práva na spravedlivý proces“ vypracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Plzeň, 29. března 2013

.....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat svým rodičům, kteří mě podporovali po celou dobu mého studia, zejména pak své mamince, která mi dokázala vždy poradit a při zpracování mé práce mi poskytla cenné rady a informace.

Obsah

Úvod do tématu	5
1. Doručování	7
1.1. Vývoj právní úpravy doručování po roce 1989	8
1.1.1. Doručování do 31.12.1991	8
1.1.2. Doručování od 1.1.1992	10
1.1.3. Doručování od 1.1.2001	11
1.1.4. Doručování od 1.1.2003	13
1.1.5. Současná právní úprava doručování	16
1.2. Způsoby doručování	19
1.2.1. Doručování při jednání nebo jiném úkonu soudu	21
1.2.2. Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě	22
1.2.3. Doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce	26
1.3. Adresa pro doručování	28
1.3.1. Pojem adresa pro doručování	28
1.3.2. Význam adresy pro doručování ve spojení s právem na spravedlivý proces	29
1.3.3. Určení adresy pro doručování	31
1.3.4. Judikatura k adrese pro doručování	36
1.4. Náhradní doručení	38
1.4.1. Fikce doručení v případě odepření přijetí písemnosti	39
1.5. Neúčinnost doručení	40
1.5.1. Osoba oprávněná zpochybnit doručení	41
1.5.2. Zpochybnitelné písemnosti	42
1.5.3. Kdo o neúčinnosti rozhoduje	43
1.6. Doručování do vlastních rukou a tzv. obyčejné doručování	44
1.6.1. Doručování do vlastních rukou bez možnosti náhradního doručení	46
1.6.2. Tzv. obyčejné doručování	46
1.6.3. Nové obálky používané při doručování	47
1.7. Doručování do ciziny	48
1.7.1. Doručování do států Evropské unie	48
1.7.2. Doručování do jiných států mimo Evropskou unii	52
2. Osoba neznámého pobytu	52
2.1. Opatrovník osoby neznámého pobytu	53
2.1.1. Opatrovník osoby neznámého pobytu a jeho procesní postavení	54

2.1.2.	Ustanovení opatrovníka neznámého pobytu v praxi.....	54
2.1.3.	Advokát jako opatrovník osoby neznámého pobytu.....	55
2.2.	Judikatura věnující se problematice opatrovníka osoby neznámého pobytu a práva na spravedlivý proces	57
2.3.	Doručování fikcí nebo opatrovníku osoby neznámého pobytu.....	62
3.	Spravedlivý proces	64
3.1.	Pojem spravedlivý proces	64
3.1.1.	Význam principů práva na spravedlivý proces.....	67
3.1.2.	Příklady principů práva na spravedlivý proces a judikatura	67
4.	Evropská úprava.....	70
4.1.	Úprava doručování v Německu.....	70
4.1.1.	Adresa pro doručování v Německu.....	71
4.1.2.	Podobnosti mezi českou a německou úpravou	72
	Závěr	73
	Cizojazyčné resumé	76
	Seznam použité literatury.....	77

Úvod do tématu

Doručování patří mezi jeden z nejčastějších procesních úkonů soudu. Cílem soudního řízení je vydání spravedlivého rozhodnutí, proto je nutné, aby písemnosti byly doručeny adresátovi zákonným postupem. Často vznikají potíže při doručování, zejména když se žalovaný snaží vyhnout se doručování soudních písemností a ztěžuje tak soudní ochranu ohroženého nebo porušeného subjektivního žalobcova práva. Z tohoto důvodu je nutné stále zdokonalovat právní úpravu doručování tak, aby žalobce dostal spravedlnosti, ale i aby bylo dodrženo právo žalovaného na spravedlivý proces, které obsahuje i právo být v řízení slyšen či právo vyjádřit se k nároku, který je proti němu uplatněn. Proto jsem si vybrala ke zpracování právě téma mé diplomové práce **„Úprava doručování a ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu ve světle práva na spravedlivý proces“**.

Ve své práci bych se chtěla věnovat úpravě doručování po tzv. souhrnné novele, která zásadně změnila principy doručování. Jedná se o nový systém doručování soudních písemností, který přenáší odpovědnost za výsledek doručování soudních písemností přímo a bezvýjimečně na adresáty. Pro tyto účely byl zaveden nový institut „adresy pro doručování“, na kterou lze doručit fikcí. Znamená to, že se písemnost uloží na poště nebo vyvěsí na úřední desce soudu, aniž by se adresát na své adrese pro doručování zdržoval. Proto považuji za nutné ve své práci zmínit i kapitolu o spravedlivém procesu, aby čtenář lépe pochopil význam tohoto institutu.

Cíl práce spatřuji v tom, aby byl čtenář seznámen s problematikou doručování po souhrnné novele, účinné od 1. 7. 2009, která zásadně změnila principy fungování doručování. V krátkosti zmíním vývoj právní úpravy doručování od roku 1989, více se zaměřím na souhrnnou novelu a jak je dnes doručování upraveno, jaké pořadí způsobů doručování je preferováno. Považuji za nutné podrobněji se zabývat pojmem adresy pro doručování, protože ten hraje v současné úpravě klíčovou roli. Dále si kladu za cíl vysvětlit problematiku osoby neznámého pobytu a určování opatrovníka takové osobě. Za

samozřejmě pokládám doplnit vše judikaturou. Nakonec bych ráda nastínila význam práva na spravedlivý proces a celou práci zakončila krátkým náhledem na úpravu doručování v Německu a porovnala ho s naší českou právní úpravou.

Svoji práci jsem rozdělila do čtyř velkých kapitol. Jednotlivé kapitoly jsem dále rozčlenila do podkapitol, oddílů a pododdílů.

V první kapitole se zaměřím na úpravu doručování, její historický vývoj, způsoby doručování, na vysvětlení pojmu adresy pro doručování, fikce doručení, neúčinnosti doručení a ukončím ji úpravou doručování do ciziny.

Na kapitolu o doručování navazuje kapitola druhá, kde se budu věnovat osobě neznámého pobytu a určení opatrovníka takové osobě. Samozřejmě zde nesmí chybět judikatura k této problematice.

Ve třetí kapitole se budu věnovat právu na spravedlivý proces, kterou opět doplním o judikaturu.

V poslední kapitole se zaměřím na úpravu doručování v jiném evropském státě, konkrétně v Německu.

1. Doručování

Doručování se řadí mezi procesní úkony soudu. Samotný pojem tohoto institutu není v zákoně definován, a to ani po tzv. souhrnné novele z roku 2009¹. Pro vymezení tohoto pojmu je nutné hledat definici v odborné literatuře. Jedna z definic uvádí následující: „*Soudním doručováním rozumíme zákonem stanovený postup, na jehož základě je soud povinen uzavřít, že doručovaná soudní písemnost byla dodána do dispozice adresáta.*“² Aby se písemnost dostala do dispozice adresáta, nemusí to nutně znamenat, že si adresát tuto písemnost skutečně převzal. Může dojít i k tzv. náhradnímu doručení.³

Pojem doručování vymezuje i komentář k občanskému soudnímu řádu, kdy uvádí: „*Doručováním se má v občanském soudním řízení na mysli doručení vyhotovení rozhodnutí, předvolání nebo jiné listiny stanoveným adresátům způsobem předepsaným v občanském soudním řádu.*“⁴

Tento procesní úkon je jedním z nejdůležitějších a nejvýznamnějších úkonů v průběhu občanského soudního řízení. Jeho význam můžeme chápat hned v několika rovinách. Za prvé slouží k přenosu informací, které jsou podstatné pro samotné řízení. Informace putují mezi soudem a účastníky řízení, ale i osobami na řízení zúčastněnými nebo dožádaným soudem. Cílem účastníka je zde přesvědčit soud vhodnými argumenty, aby ve sporu zvítězil. Úkolem soudu je pak poučovat účastníky o jejich procesních právech nebo je informovat, proč jim hrozí prohra ve sporu. K přenosu informací může docházet jednak přímou komunikací nebo právě pomocí doručování.

---

¹Souhrnná novela je označení pro z.č. 7/2009 Sb.

²SVOBODA Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 11. Praktická právnická příručka. ISBN 978-80-7201-777-5.

³Náhradní doručování znamená, že stačí, aby písemnost došla na adresu pro doručování nebo do datové schránky.

⁴DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 295. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

Další význam spatřuji v tom, že se od řádného doručení odvíjejí účinky úkonů, které byly během řízení učiněny. Například jen rozsudek, který byl řádně doručen, může nabýt právní moci a stát se tak případným podkladem pro nucený výkon rozhodnutí. Dalším příkladem je počátek řízení, které je zahájeno dnem, kdy došel soudu návrh na jeho zahájení nebo i to, že účastníci i další osoby jsou povinni dostavit se k soudu jen, jestliže jim bylo řádně doručeno předvolání.

Často se setkáme s tím, že se účastník snaží vyhnout doručení listiny a tím účelově ztěžuje řízení, což má za následek průtahy v řízení. Jedná se zejména o situace, kdy účastník předpokládá pro sebe nepříznivý vývoj řízení. Proto se zákonodárce snaží stále přijímat novou právní úpravu, aby předcházel těmto obtížím. Důvody častých novelizací lze spatřovat i v jiných aspektech, jako například v rozvoji elektronických komunikací nebo v měnících se životních podmínkách, či k rostoucí migraci obyvatelstva.

1.1. Vývoj právní úpravy doručování po roce 1989

Druhy doručování, doručující orgány, možnosti náhradního doručení i lhůty se v průběhu posledních několika desítek let značně změnily, ať už v souvislosti s technickými či společensko-politickými změnami. Tato kapitola mapuje vývoj úpravy doručování v procesních předpisech.

1.1.1. Doručování do 31.12.1991

Občanský soudní řád do konce roku 1991 upravoval problematiku doručování v § 45 a násl.. Tato právní úprava byla celkem jednoduchá. Jako základní doručující orgán fungovala pošta. Nicméně bylo možné doručovat i jiným způsobem. Soud si mohl doručovat sám, prostřednictvím místního národního výboru nebo orgánu Veřejné bezpečnosti, popřípadě ve zvláštních případech i prostřednictvím ministerstva spravedlnosti. Doručovalo se

adresátovi do jeho bytu, na pracoviště nebo kamkoliv jinam, kde mohl být zastihnut. Rozlišovalo se také doručování do vlastních rukou a doručování obyčejné.

Co se týče doručování do vlastních rukou, takto byly doručovány písemnosti, o kterých to stanovil zákon a dále ty, o kterých to stanovil předseda senátu. Jestliže se adresáta nepodařilo zastihnout, doručovací orgán se pokusil o doručení nové, o němž byl adresát vyrozuměn, a nepodařilo-li se to ani napodruhé, písemnost se uložila na poště nebo u místního národního výboru. Na vyzvednutí zásilky byla adresátovi určena třídní lhůta. Pokud si adresát písemnost nevyzvedl, byl poslední den této lhůty považován za den doručení.⁵

Jestliže písemnost nebyla doručována do vlastních rukou a adresáta nebylo možno zastihnout, bylo ji možné předat osobě, která bydlela v témže domě nebo pracovala na témže pracovišti, za podmínky, že byla ochotná písemnost převzít. Jen v případě, že by osoba měla opačný zájem na věci, považovalo se doručení za neúčinné. Jestliže by písemnost jiná osoba nepřevzala a adresát se zdržoval na tomto místě pro doručování, uložila ji pošta na svém pracovišti nebo byla uložena u místního národního výboru. Následně byl adresát vyzván k vyzvednutí zásilky. Nicméně za den doručení byl považován den uložení zásilky. To bylo stanoveno v § 46 o.s.ř. ve znění do 31.12.1991.

Z výše uvedeného vyplývá, že v té době bylo doručování založeno na rozlišování pouze dvou typů písemností. Ty co se doručovaly do vlastních rukou a ty co obyčejně. Existovala i fikce doručení v případě uložení písemnosti. Její podmínkou bylo to, že se adresát zdržoval v místě doručování. Problém zde ale nastal, že neexistovala právní úprava postupu, jak by se adresát mohl bránit v případě, kdy se na tomto místě nezdržoval.

---

⁵§ 47 o.s.ř. ve znění do 31.12. 1991

1.1.2. Doručování od 1.1.1992

S tímto datem se pojí účinnost první velké novely občanského soudního řádu. Jedná se o zákon č. 519/1991 Sb. Ačkoliv se jednalo o první obsáhlou novelu, do právní úpravy doručování nijak výrazně nezasáhla. Jejím cílem bylo především odstranit dosud stále trvající socialistickou terminologii. Jednalo se například o změny pojmů *organizace*, které se změnilo na právnické osoby, pojem *orgán Veřejné bezpečnosti* byl změněn na policejní orgán, či *místní národní výbor* na orgán obce.

Co se týká právní úpravy, nově byla zavedena možnost doručovat písemnosti adresátovi na místo podnikání⁶. Změny se týkaly i doručování advokátům a komerčním právníkům. Dle novely bylo možné předat koncipientům nebo jiným pracovníkům, kteří měli pověření k přijímání zásilek, písemnosti určené advokátům nebo komerčním právníkům⁷. Také v souvislosti s přijetím nového zákona o konkursu a vyrovnání (zákon č. 328/1991 Sb.) byl do o.s.ř. vtělen nový paragraf 50a, který upravoval uveřejňování vyhlášek.⁸

Okrajově lze ještě zmínit další novely, které vznikly do roku 2000. Jedná se o zákon č. 263/1992 Sb. , který vnesl do občanského soudního řádu ustanovení o doručování notářům a doručování vyvěšením na úřední desce soudu. Další novelou je pak zákon č. 171/1993 Sb. Ten přinesl řešení situace, kdy nebylo možné právnické osobě doručit písemnost na adresu jejího sídla uvedenou v obchodním či jiném rejstříku. Jako den doručení byl pak považován třetí den od vrácení nedoručené zásilky soudu.

V praxi se ale vyskytly s doručováním písemností značné problémy. Ty způsobovaly velké průtahy a komplikace v řízení, navíc nebyla právní úprava, která by tyto obtíže řešila. Proto vznikalo mnoho novel, kdy se zákonodárce

---

⁶§ 46 o.s.ř. ve znění novely č. 519/1991 Sb.

⁷§ 48 o.s.ř. ve znění novely č. 519/1991 Sb.

⁸Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.10-11
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

snažil nedostatky odstranit. Byly svým rozsahem spíše menšího charakteru, některé lze ovšem považovat za zásadní (především novelu provedenou zákonem č. 7/2009 Sb.) .

1.1.3. Doručování od 1.1.2001

Podíváme-li se do roku 2000, zjistíme, že úprava doručování, která byla obsažena v občanském soudním řádu, byla pouze rámcová. To znamená, že popisovala spíše zásadní otázky a na ně pak navazovala ve vztahu k poštám, protože doručování prostřednictvím pošt bylo a je nejčastějším způsobem doručování. Právní úpravu bychom našli v poštovním řádu, což je vyhláška vydaná v roce 1989. Dá se říci, že zákonná úprava doručování byla jednoznačná. Úpravu v občanském soudním řádu ve vztahu k poštám prováděl tento poštovní řád, kde byl podrobně popsán postup pošty při doručování písemností nebo i jakým způsobem se vyznačuje doručení na doručenkách, které se používaly. Pokud vznikly nějaké problémy při doručování, tak nespočívaly v právní úpravě jako takové, ale v její aplikaci, tedy v jejím doručování prostřednictvím orgánů pošty.

V roce 2000 byla přijata novela občanského soudního řádu pod č. 30 a současně pod č. 29 byl schválen nový poštovní zákon. Ten zrušil starý poštovní zákon z roku 1946 a mimo to měl za následek jakousi privatizaci poštovních služeb u nás. To znamená, že poštovní služby přestal provozovat státní podnik či stát a začali je provozovat provozovatelé poštovních služeb a jmenovitě držitelé poštovní licence. Tímto jediným držitelem poštovní licence se ze zákona stala Česká pošta a v návaznosti na to byla změněna právní úprava při poskytování těchto služeb.

Novela, která byla provedena zákonem č. 30/2000 Sb., změnila zákon č. 99/1963 Sb., tedy občanský soudní řád, a nabyla účinnosti 1.1.2001. Nutnost této novely vyvstala ze špatných zkušeností s doručováním písemností prostřednictvím pošty. Často docházelo ke zdlouhavému doručování a také k jeho nespolehlivosti. Stávalo se, že se účastníci řízení dozvídali s velkým

zpožděním, že konkrétní rozhodnutí již bylo doručeno, že již nabylo právní moci či vykonatelnosti. Toto zpoždění vznikalo v důsledku toho, že pošta předávala doklady o provedení doručení soudům po neadekvátně dlouhých intervalech. Dle znění této novely se doručujícími orgány staly na stejné úrovni jako držitel poštovní licence i soudní doručovatelé, orgány justiční stráže a policejní orgán. Dále se rozlišovalo doručování fyzickým osobám, právníckým osobám, státním orgánům, státu, advokátům, notářům, obcím a vyšším územně samosprávným celkům. Jestliže fyzická osoba při doručování nebyla zastížena, písemnost se uložila a třetí den od uložení nastala fikce doručení, která byla založena na vyvratitelné domněnce, že se adresát v místě doručování zdržoval.⁹ U zásilek do vlastních rukou fikce nastala desátým dnem od uložení.¹⁰

Nutnost této novely č. 30/2000 Sb. vyplývala také z problémů z praxe, spočívající v tom, že se právnícká osoba nezdržovala na adrese svého sídla a soudu neuvedla jinou adresu, kam jí doručovat. Toto vyřešilo ustanovení obsažené v § 47 o.s.ř., účinného od 1.1.2001, kdy se v takovém případě písemnost doručila fyzické osobě, která byla oprávněna jednat za příslušnou právníckou osobu. Jestliže nešlo doručit ani tímto způsobem, soud se musel pokusit doručit znovu na adresu sídla uvedenou v obchodním rejstříku nebo jiném rejstříku. Pokud se nepodařilo doručit ani poté, platilo, že písemnost byla doručena dnem, kdy se vrátila zpět soudu.¹¹

---

⁹ Viz § 46 o.s.ř. ve znění účinném od 1.1.2001 do 31.3.2006

¹⁰Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.11-12 Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

¹¹Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.12 Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

1.1.4. Doručování od 1.1.2003

1.1.2003 nabyla účinnosti další z mnoha novelizací občanského soudního řádu.¹² Jedná se o zákon č. 151/2002 Sb., kterým se změnilly některé zákony v souvislosti s přijetím nového soudního řádu správního.¹³ Došlo k přidání veřejné datové sítě a soudních exekutorů mezi doručující orgány, ke konkretizaci doručování správními úřady a státními a také vložení právní úpravy doručování soudními exekutory. Mimo tyto změny přinesla novela pět nových ustanovení pod společným názvem „Postup při doručování“. Šlo o technickou a formální právní úpravu postupu při doručování.¹⁴

Cílem této novelizace provedené zákonem č. 151/2002 Sb. bylo i vyřešení problematické otázky, která vznikla po novele č. 30/2000 Sb. Problém se týkal vztahu občanského soudního řádu a právních předpisů upravujících postup při doručování držiteli poštovní licence. Když byla přijata novela č. 30/2000 Sb., zákonodárce předpokládal, že budou v poštovním řádu provedeny nutné změny tak, aby úprava v něm korespondovala s úpravou v občanském soudním řádu.¹⁵ Takové změny ale provedeny nebyly, tudíž novela č. 151/2002 Sb. vyloučila aplikaci obecných předpisů o dodávání poštovních zásilek na doručování písemností podle občanského soudního řádu. To bylo obsaženo v § 50d o.s.ř. ve znění novely č. 151/2002 Sb. K faktické realizaci této zákonné úpravy nedošlo, protože držitelé poštovní licence úpravu nerespektovali.

---

¹²Ještě došlo k menší novelizaci v průběhu roku 2002, šlo o z.č. 202/2002 Sb., kterým bylo vloženo do o.s.ř. nové ustanovení týkající se doručování Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

¹³Stalo se tak až v rámci pozměňovacích návrhů ve druhém čtení v Poslanecké sněmovně bez zdůvodnění v důvodové zprávě.

¹⁴Například povinnost soudu odevzdat zásilku v zalepené obálce nebo náležitosti doručení.

¹⁵Viz důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění občanský soudní řád., Sněmovní tisk 580. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 30.1.2004 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?O=4&T=580>

Důvodem byla povaha ustanovení, která byla vhodná spíše do prováděcích předpisů než do zákona.¹⁶

Nutnost další nové zákonné úpravy je více než zřejmá. Práce na novelizaci vyústily v přijetí zákona č. 555/2004 Sb., v němž se zákonodárce snažil nalézt shodu či kompromis mezi potřebami doručování soudních zásilek a postoji pošty tak, aby pošta zákonnou úpravu respektovala. Účinnosti nabyla novela 1.1.2005 a právní regulace doručování v ní byla roztříštěna do 31 ustanovení.¹⁷ Novela definitivně opouští pravidlo, že písemnosti soudu jsou v řízení doručovány především prostřednictvím držitele poštovní licence, zatímco ostatní formy doručování sice soud může využít, ale pouze ve výjimečných případech, jestliže z nějakého důvodu není možné užít obvyklého postupu.¹⁸ Písemnosti se tedy primárně doručovaly při jednání nebo jiném soudním úkonu. V případě, že tak nebylo možné, mohlo být doručeno prostřednictvím veřejné datové sítě nebo doručujícím orgánem. Blíže rozpracovaná byla úprava doručování prostřednictvím veřejné datové sítě, kdy pro účinné doručení požadovala to, aby adresát o tento způsob doručování požádal nebo s ním vyslovil souhlas a uvedl poskytovatele certifikačních služeb, který vydal jeho certifikát, ale i to, aby adresát do 3 dnů od odeslání potvrdil přijetí datovou zprávou opatřenou zaručeným elektronickým podpisem.¹⁹

Za doručující orgány byli považováni soudní doručovatelé, orgány justiční stráže, orgány Policie České republiky, zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, územní vojenské správy, soudní exekutoři, provozova-

---

¹⁶Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.13
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

¹⁷Pro představu v roce 1991 se úpravě doručování věnovalo pouhých 6 ustanovení.

¹⁸Doručování v občanském soudním řízení. *Právnícké forum* [online]. 31.1.2005 [cit. 2013-02-28].
Dostupné z: <http://www.pravnickeforum.cz/dokument/nahled-dokumentu/doc-d10057v12959-dorucovani-v-obcanskem-soudnim-rizeni/>

¹⁹Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.14
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

telé poštovních služeb, orgány Vězeňské služby České republiky, Ministerstvo vnitra České republiky a Ministerstvo spravedlnosti České republiky, přičemž doručovat prostřednictvím pošty bylo možné pouze dle uzavřené poštovní smlouvy, jestliže z ní vyplývala povinnost provozovatele poštovních služeb dodat zásilku způsobem, který byl předepsán občanským soudním řádem.²⁰

Stále se rozlišovalo doručování do vlastních rukou a obyčejné. Jestliže adresátem byla fyzická osoba a ta nebyla zastižena, písemnost se uložila. Následky nevyzvednutí si zásilky do 10 dnů od uložení při doručování do vlastních rukou a do 3 dnů u obyčejného doručování byly však odlišné v souvislosti s místem, na které bylo doručováno. Jestliže se jednalo o doručení na adresu, která byla vedena jako místo pobytu fyzické osoby nebo adresu, kterou osoba sdělila soudu a požádala o doručování na ni, bylo uložení písemnosti, kterou si adresát nevyzvedl do 3 nebo 10 dnů od uložení, neúčinné, jestliže osoba soudu prokázala, že se v místě v den doručení a následující 3 nebo 10 dní poté nezdržovala. Oproti tomu byla-li písemnost doručována v místě, které nebylo vedeno jako místo pobytu fyzické osoby, bylo uložení písemnosti, kterou si adresát nevyzvedl, neúčinné, ledaže by osoba požádala o doručování na adresu tohoto místa nebo jej jinak označila soudu jako místo, kam mají být písemnosti doručovány, nebo také jestliže by se prokázalo, že se osoba na tomto místě zdržovala v den, kdy jí bylo doručováno či 3 nebo 10 dní poté.²¹

Znamenalo to, že adresát nebyl odpovědný za neúspěšný pokus o doručení, jestliže mu bylo doručováno na adresu, která nebyla adresou jeho pobytu. Doručování zde mohlo být úspěšné pouze tehdy, bylo-li adresátovi prokázáno, že se v místě doručení zdržoval. Stejnou úpravu pak nalezneme u právnických osob, kdy o neúčinnost doručení půjde v případě, jestliže právnická osoba prokáže, že v den doručení a následně v úložní době, nebyl

---

²⁰Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.14
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

²¹Viz § 46 odst. 5 a 6 o.s.ř. ve znění novely č. 555/2004 Sb. účinné od 1.1.2005

přítomen nikdo, kdo by byl oprávněn takovou písemnost za právnickou osobu převzít, či společnost ve skutečnosti sídlila jinde.²²

1.1.5. Současná právní úprava doručování

Nyní platná právní úprava doručování je účinná od 1.7.2009. Byla vytvořena rozsáhlou novelou č. 7/2009 Sb. A právě pro svůj objemný rozsah se označuje jako „souhrnná“. Novela přinesla zcela novou koncepci doručování v občanském soudním řízení. Vychází zejména z přenesení odpovědnosti na adresáta za místo, kam je mu doručováno, dalším východiskem je zde stále se rozvíjející elektronizace justice. Hlavním cílem novelizace bylo zefektivnit a zrychlit doručování a přizpůsobit jej moderním trendům komunikace, v neposlední řadě i zlevnění soudního řízení.²³

František Korbel se k této novele vyjádřil: *„Základem nového systému doručování je výrazné zjednodušení a harmonizace postupů pro doručování, zvýšení komfortu a rozšíření možností volby pro účastníky řízení, za současného zavedení základních principů odpovědnosti adresátů za přebírání zásilek. Souhrnná novela redukuje přebujelost a kasuistiku právní úpravy doručování, která byla do OSŘ inkorporována velkou novelou č. 30/2000 Sb. a posílána ještě novelou č. 555/2004 Sb. Tato právní úprava byla trvale zdrojem obtíží při doručování a kritiky právní praxe.“*^{24,25}

---

²²Viz § 47 odst. 5 a 6 o.s.ř. ve znění novely č. 555/2004 Sb. účinné od 1.1.2005

²³Stejným dnem nabyl účinnosti zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (někdy označován jako zákon o datových schránkách nebo e-government act)

²⁴Viz např. Winterová, A.: Doručování soudních písemností jako jeden z problémů spravedlnosti, Právní zpravodaj, 1/2005, str. 1; Svoboda, K.: Co se změnilo při doručování písemností v civilním řízení. Právní Fórum, 11/2007, str. 400; Smolík, P.: Doručování v občanském soudním řízení po 1. lednu 2005, Právní Fórum, 1/2005, str. 4; Smejkal V.: Doručování v českém právním řádu, Justiční praxe 10/2002, str. 572; Smejkal V.: Jednotný zákon o podávání a doručování?, Právní rádce 10/2007, str. 4 (kde autor svůj text uvozuje větou: „Truchlivý stav vymahatelnosti práva

Nalezneme již pouze tři základní typy listinného doručování, na které jsou vytvořeny tři typy obálek, všechny se zeleným pruhem. Dříve se používalo 9 typů obálek tří barev. Způsoby doručování byly novelou celkově rozšířeny o dva typy, nicméně došlo k redukci paragrafů upravujících doručování, a to hned o deset. Souhrnná novela vypustila kasuistická ustanovení o doručování dle jednotlivých typů osob, která byla před 1. 7. 2009 dotažena k „dokonalosti“ rozlišováním a samostatnými úpravami doručování advokátům, notářům, patentovým zástupcům, soudním exekutorům, státu, obcím, krajům, správním úřadům atd.²⁶

Nová právní úprava přenesla odpovědnost za doručení písemnosti ze státu na občana. Princip spočívá v tom, že každý občan, který se nezdržuje na adrese trvalého pobytu, bude muset nahlásit svou doručovací adresu. Na tu mu pak budou zasílány soudní písemnosti. Pokud si nebude přebírat poštu na této adrese, půjde to k jeho tíži, na písemnosti se bude hledět jako na doručené. Pokud doručovací adresu do evidence obyvatel nenahlásí, budou mu soudní písemnosti účinně doručovány na adrese trvalého pobytu, i když se na ní nezdržuje. Neúčinnost doručení je možné namítnout jen z omluvitelných důvodů, jako je například hospitalizace v nemocnici.²⁷

Mezi hlavní obsahové změny v právní úpravě doručování v občanském soudním řádu od 1.7.2009 patří:

⌘ nové způsoby doručování (prostřednictvím datové schránky a účastníka řízení nebo jeho zástupce),

---

v České republice jen dán mimo jiné i neskutečnými problémy okolo doručování účastníkům řízení, zejména v případech, kdy některý z nich nemá zájem, aby mu bylo doručeno..“)

²⁵Korbel, František a Prudíková, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(17), 1 s. ISSN 1210-6410.

²⁶Korbel, František a Prudíková, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(17), 1 s. ISSN 1210-6410.

²⁷Novela OSŘ. *EJustice.cz* [online]. 26.5.2009 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://ejustice.cz/novela-osr-platna-od-1-cervence-2009-hlavni-zmeny>

- ⌘ zákonné pořadí způsobů doručování (prioritně do datové schránky),
- ⌘ princip povinné doručovací adresy,
- ⌘ rozšíření možností volby adres pro doručování ze strany účastníka,
- ⌘ sjednocení lhůt pro uložení a vznik fikce doručení (10 dnů),
- ⌘ nový institut vhození do schránky,
- ⌘ omezení možnosti vyslovení neúčinnosti doručení kvalifikovaným důvodem,
- ⌘ sjednocení doručovacích postupů v občanském soudním řádu s dalšími procesními předpisy.

Blíže k jednotlivým bodům novelizace v následujících kapitolách.

Co se týče konkrétních paragrafů, nalezneme úpravu doručování v občanském soudním řádu v § 45-50j. Tato úprava má obecnou povahu, a v dalších ustanoveních občanského soudního řádu, která předepisují zejména způsob doručování jednotlivých listin. Pokud bychom měli nalézt podrobnější úpravu postupu při doručování, objevíme ji v Jednacím řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy (to vyplývá z § 374 odst. 1 o.s.ř.). Platný Jednací řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, tedy vyhláška č. 37/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů, obsahuje pouze dvě ustanovení týkající se doručování v občanském soudním řízení (§ 28a a 28b).

Jestliže se písemnost doručuje do ciziny, nelze použít výše zmíněná ustanovení občanského soudního řádu. Soud při tomto doručování bude především postupovat podle dvoustranných mezinárodních smluv o právní pomoci, a jestliže nebude možné takové smlouvy použít, pak podle mnohostranných mezinárodních smluv. Jedná se zejména o Úmluvu o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních.²⁸

---

²⁸Úmluva podepsaná v Haagu dne 15.11.1976, uveřejněná vyhláškou č. 85/1982 Sb.

V případě doručování do členských států Evropské unie se postupuje podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13.11.2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech a o zrušení nařízení Rady č. 1348/2000.

1.2. Způsoby doručování

Dle stávající právní úpravy v občanském soudním řádu je postup doručování následující:

1. při jednání nebo jiném soudním úkonu; není-li to možné, pak
2. do datové schránky; není-li to možné, pak
3. na jinou adresu nebo elektronickou adresu; není-li to možné, pak
4. prostřednictvím doručujícího orgánu nebo účastníka řízení či jeho zástupce.²⁹

Nynější právní úprava doručování vychází z toho, že se prioritně doručují písemnosti při jednání nebo při jiném úkonu soudu. Jeho výhodou je zajisté efektivnost a rychlost, také úspora nákladů spojených s doručováním a nemožnost popření doručení.³⁰ Není-li možné takové doručení, soud primárně doručuje prostřednictvím veřejné datové sítě do tzv. datové schránky adresáta.

Ve srovnání se starou právní úpravou, kde byly pouze dvě možnosti doručení - a to doručení prostřednictvím doručujícího orgánu nebo prostřednictvím veřejné datové sítě (e-mailu), přinesla souhrnná novela rozšíření dosavadních způsobů doručování o další dva. Jedná se o doručování

---

²⁹Tabulka převzata z článku Korbela, František a Prudíková, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(17), 1 s. ISSN 1210-6410.

³⁰O tomto způsobu doručování viz v další kapitole 1.2.1. Doručování při jednání nebo jiném úkonu soudu.

prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky a doručování účastníkem řízení nebo jeho zástupcem. Současně došlo ke změně priorit způsobů doručování. V první řadě je soud povinen doručovat při jednání nebo jiném soudním úkonu. Není-li to možné, soud písemnost doručí do datové schránky prostřednictvím veřejné datové sítě. V případě, že ani tento způsob doručení nebude možný, (jedná se o případy, kdy adresát nemá zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku, není-li schránka v provozu, či se do ní nepodařilo doručit), pak se písemnost doručí prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu. Jestliže adresát takovou adresu soudu nesdělil, nepodařilo se na ni doručit, nebo povaha písemnosti neumožňuje doručení na elektronickou adresu, pak se přistoupí k doručení prostřednictvím doručujícího orgánu nebo účastníkem řízení nebo jeho zástupcem.³¹

Komentář k občanskému soudnímu řádu uvádí, že předseda senátu (samosoudce), soudní komisař nebo jiná soudní osoba jsou stanoveným pořadím způsobů doručování vázáni. Jestliže lze adresátu doručit prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, soud nesmí nařídít doručení prostřednictvím doručujícího orgánu. Doručující orgán, účastník řízení nebo zástupce účastníka řízení mohou doručovat pouze tehdy, když není možné doručit písemnost na elektronickou adresu prostřednictvím veřejné datové sítě. Také v případě, že listina může být doručena při jednání nebo jiném úkonu soudu, je soud povinen této možnosti využít a neužít jiné možnosti doručení.³²

V širším slova smyslu můžeme ke způsobům doručování zařadit i jejich vyvěšení na úřední desce soudu. To se týká účastníků, kteří nejsou soudu známi, jejichž pobyt není znám, kterým se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, nebo právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat, a také zástupcům nebo

---

³¹Korbel, František a Prudíková, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(17), 2 s. ISSN 1210-6410.

³²DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 298-299. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

opatrovníkům účastníků, jejichž pobyt není znám nebo kterým se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, popřípadě i dalším osobám, o nichž to stanoví zákon. Doručení těmto adresátům je účinné, jen jestliže byl obsah úřední desky zveřejněn i způsobem umožňující dálkový přístup.³³

Lze říci, že doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky se stalo primárním způsobem doručování v justici, jestliže pomineme bezproblémové doručování „z ruky do ruky“.

1.2.1. Doručování při jednání nebo jiném úkonu soudu

Stále prioritním způsobem zůstalo doručování při jednání³⁴ či jiném úkonu soudu. Jako úkon soudu je možné chápat jakýkoliv styk soudu s účastníkem.³⁵ Úpravu nalezneme v § 45 odst. 1 o.s.ř., kdy výklad tohoto ustanovení musíme chápat extenzivně tak, že soud může adresátu doručit písemnost kdykoliv, kdy s ním přijde do kontaktu v souvislosti s výkonem soudnictví. Z praxe se může jednat o případy, kdy soud předá advokátu jako zástupci účastníka písemnost vztahující se k jinému řízení při jednání v jiné věci či osobě, která je svědkem v jednom řízení a účastníkem v řízení druhém. Zákon také nikde nestanoví, že se doručení musí konat v jednacím síni. Často k němu dochází mimo prostory soudu, prakticky kdekoliv, kde dojde ke kontaktu adresáta se soudem.

---

³³Viz § 50l odst. 3 občanského soudního řádu

³⁴ Může se jednat o jiné řízení, kterého se osoba, jíž má být doručeno, účastní. Doručování dle občanského soudního řádu ve znění novely č. 7/2009 Sb. DOLEJŠÍ, Anna. *Epravo.cz* [online]. 1.9.2009 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/dorucovani-dle-obcanskeho-soudniho-radu-ve-zneni-novely-c-72009-sb-57860.html>

³⁵Mezi úkony soudu patří úkony podle § 115, § 214 anebo § 243 OSŘ. Jiným úkonem je pak např. výslech u dožádaného soudu, ohledání na místě samém, přípravné jednání, ale např. i nahlížení do spisu, poskytnutí informace o stavu řízení apod. Viz. DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 298-299. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

Zajímavý případ byl řešen v praxi judikaturou. Jednalo se o to, že účastníku řízení bylo doručeno při nahlížení do spisu. Nahlížení do spisu je procesní úkon na straně účastníka, proto jej nelze zařadit pod ustanovení § 45 odst. 1 o.s.ř., protože zde se hovoří pouze o procesních úkonech soudu. Přesto lze doručovat písemnosti i při nahlížení do spisu. To konstatoval Vrchní soud v Praze ve svém rozhodnutí.³⁶ Ovšem i zde musí být splněny všechny zákonné požadavky a vyplněn průkaz doručení.³⁷

Doručení se poznamenává do protokolu, jedná-li se o písemnost, o které se protokol pořizuje. Tam, kde se protokol nepořizuje, musí být doručení písemnosti potvrzeno na doručence.

Vzhledem k povaze tohoto typu doručení zde nelze hovořit o uložení písemnosti ani náhradním doručení fikcí. Z tohoto důvodu musí být doručení písemnosti na doručence potvrzeno podpisem příjemce písemnosti.³⁸

1.2.2. Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě

Právní úpravu tohoto typu doručování najdeme ve více právních předpisech. Jedná se o zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, dalším je občanský soudní řád a také vyhláška č. 194/2009 Sb. Rozeznáváme dva základní typy elektronického doručování. Zprv je to doručování do datové schránky, zadruhé doručování bez využití datové schránky. Oba typy se od sebe liší tím, že účastník, který disponuje datovou schránkou, musí na elektronickou komunikaci prostřednictvím datové schránky přistoupit. Ten, kdo datovou schránku nemá, nemůže být do elektronické komunikace nijak nucen. Jestliže by soud doručil účastníku písemnost

---

³⁶Viz rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 5Cmo 180/98 ze dne 23.4.1998, zdroj ASPI.

³⁷Nepůjde např. o situaci, kdy si účastník pouze pořídí opis předmětné písemnosti ze spisu

³⁸Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.22
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

jiným způsobem, přestože má zřízenou datovou schránku, na kterou mu mělo být doručeno, dopustí se procesní chyby. Pokud by se tak stalo nedopatřením soudu a adresát si písemnost prokazatelně převezme, nebude toto nedopatření mít za následek případné zrušení či vrácení věci.

1.2.2.1. Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky

Veřejná datová schránka je elektronické úložiště určené k doručování písemností orgánů veřejné moci, tedy i soudu, jejich adresátům.³⁹ Slouží ale i k doručování orgánu veřejné moci jako adresátu písemnosti od účastníka řízení. Jestliže má adresát zřízenou datovou schránku, platí povinnost soudu doručovat právě do datové schránky. Opačně tato povinnost neplatí. Fyzické a právnické osoby nemusejí doručovat orgánu veřejné moci do jeho datové schránky, mohou využít jakýkoliv jiný zákonný způsob komunikace s orgány veřejné moci. Datovou schránku lze využít i ke komerčním účelům ke komunikaci mezi soukromými osobami navzájem.⁴⁰

Datová schránka není totéž jako emailová schránka. Nelze jejím prostřednictvím komunikovat s konkrétním úředníkem, nýbrž pouze s celým orgánem veřejné moci. Je přiřazena konkrétnímu uživateli a umožňuje mu posílat elektronické dokumenty do jiných datových schránek. Elektronické dokumenty se pak nazývají datové zprávy. Jedná se o autonomní systém, který je zabezpečený a garantovaný státem. Nelze z něj odeslat email ani ho přijmout.

Datové schránky zřizuje a spravuje Ministerstvo vnitra ČR. Každá fyzická osoba, podnikající fyzická osoba a právnická osoba má nárok na zřízení jedné datové schránky. Přičemž není vyloučeno, aby jedna osoba měla datovou

---

³⁹Definice je obsažena v § 2 odst. 1 písm.a), c) zákona č. 300/2008 Sb. o datových schránkách.

⁴⁰§ 2 odst. 1 písm. b) zákona o datových schránkách

schránku jako fyzická osoba nepodnikatel a jednu jako fyzická osoba podnikatel.⁴¹

Povinnost mít takovou datovou schránku nemá každý. Zákon o datových schránkách vyjmenovává subjekty, které musejí mít datovou schránku ze zákona:

- ⌘ orgány veřejné moci - k této skupině se řadí i notáři a soudní exekutoři,
- ⌘ právnické osoby zřízeny zákonem, právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku a organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku,
- ⌘ fyzické osoby podnikatelé, tedy advokát, daňový poradce a insolvenční správce.

Datovou schránku lze zřídit i na žádost. Můžou tak učinit všechny fyzické i právnické osoby žádostí Ministerstvu vnitra. To je pak povinno těmto osobám do 3 pracovních dnů schránku zřídit, jedná se o bezplatný úkon. Lze požádat i o znepřístupnění této dobrovolně zřízené schránky.

Postup při doručování do datové schránky je následující. Jestliže není možné doručit písemnost při jednání nebo jiném úkonu soudu, primárně se doručuje do datové schránky adresáta prostřednictvím veřejné datové sítě. Soud si nejprve v informačním systému datových schránek ověří, zda má adresát zřízenou datovou schránku. Pokud ano, v elektronické podobě a formátu pdf zašle písemnost do datové schránky v podobě datové zprávy. Součástí zprávy mohou být samozřejmě i přílohy. Jedná-li se o písemnost určenou do vlastních rukou, vyznačí se tento údaj do datové zprávy. Zpráva musí obsahovat i údaj o druhu a důležitosti písemnosti.⁴²

---

⁴¹Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.25
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁴²Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.35
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

Za důležité také považuji zmínit, kdy jsou data do schránky doručena. Rozhodnutí soudu, která dojdou do datové schránky, se pokládají za doručena okamžikem, kdy se adresát do své datové schránky přihlásí.⁴³ Jestliže tak adresát neučiní do deseti dnů od dodání zprávy do datové schránky, považuje se dokument za doručený. Takto lze doručovat i písemnosti určené do vlastních rukou.

1.2.2.2. Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na žádost účastníka na elektronickou adresu

Problematiku upravuje § 45 odst. 2 věta druhá občanského soudního řádu. Tohoto typu doručování lze využít, jestliže doručování do datové schránky není možné a jen za předpokladu, že adresát o to požádá. Sdělí soudu při jednání jinou adresu, domovní či elektronickou, na kterou si přeje, aby mu bylo doručováno. Elektronickou adresou zde rozumíme e-mail. Adresát buď přímo soud požádá nebo stačí, aby s tímto způsobem vyjádřil souhlas. Často soud využije tohoto institutu, jestliže to povede ke zrychlení procesu doručování.

Doručuje-li soud prostřednictvím této cesty, vyzve adresáta současně s odesláním elektronické zprávy, aby soudu doručení potvrdil do 3 dnů ode dne odeslání písemnosti formou elektronické zprávy opatřené zaručeným elektronickým podpisem. Jestliže tak adresát neučiní nebo se zpráva soudu vrátí jako nedoručitelná, je takové doručení ze zákona neúčinné.⁴⁴

Ve srovnání s doručováním do datové schránky zde nemůže nikdy nastat fikce doručení a v případě, že je doručení na tuto adresu neúčinné, musí se soud pokusit o doručení jiným zákonným způsobem.

---

⁴³Viz § 17 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb.

⁴⁴Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s.39
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

1.2.3. Doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce

Jestliže nastane situace, kdy soud nemohl doručit při jednání nebo jiném úkonu soudu ani doručení prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky nebylo možné či ani na elektronickou adresu doloženou kvalifikovaným certifikátem ani adresát nepožádal o doručování na jinou adresu nebo elektronickou adresu a neuvedl-li adresát ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu adresu místa v České republice, na kterou mají nebo mohou být doručovány písemnosti, doručuje se prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení či jeho zástupce.

§ 48 občanského soudního řádu uvádí, kdo se za jakých okolností stává doručujícím orgánem při doručování prostřednictvím doručujícího orgánu. Důvodová zpráva k uvedenému výčtu doplňuje, že jde o taxativní výčet. Na předních místech jsou uvedeni soudní doručovatelé, orgány Justiční stráže, soudní exekutoři a provozovatelé poštovních služeb⁴⁵.

Co se týče držitelů poštovní licence, ti mohou písemnosti doručovat, jestliže mají uzavřenou poštovní smlouvu, na jejímž základě zde vznikla povinnost písemnost dodat způsobem uvedeným v zákoně⁴⁶. Bude-li se doručovat prostřednictvím pošty, stejnopisy rozhodnutí a jiné písemnosti soudu v listinné

---

⁴⁵Dalšími doručující orgány jsou Vězeňská služba České republiky (doručování fyzickým osobám ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě), zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy (doručování fyzickým osobám umístěným v těchto zařízeních), ústav pro výkon zabezpečovací detence (doručování fyzickým osobám umístěným v tomto zařízení), krajská vojenská velitelství (doručování vojákům v činné službě, když písemnost není možno doručit jinak), Ministerstvo vnitra (doručování příslušníkům Policie České republiky, když písemnost není možno doručit jinak), Ministerstvo spravedlnosti (doručování fyzickým osobám požívajícím diplomatické výsady a imunity, nebo osobám, které jsou v bytě toho, kdo požívá diplomatické výsady a imunity, anebo osobám, jimž má být písemnost doručena v budově nebo v místnosti chráněné diplomatickou imunitou)

⁴⁶§ 4, § 5 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách

podobě mohou být vyhotovovány za součinnosti tohoto provozovatele. Podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis⁴⁷.

Úprava doručování prostřednictvím účastníka řízení nebo jeho zástupce se hodně obohatila z anglické právní úpravy civilního řízení (Civil Procedure Rules čl. 6.15 odst. 1 písm. a) a myšlenkami, že je v zájmu účastníka, aby byla písemnost jeho odpůrci řádně doručena. Tento způsob doručení je možný v případech, kdy na žádost účastníka řízení nebo jeho zástupce soud pověří, aby doručili písemnost do vlastních rukou, popřípadě jinou písemnost, která se do vlastních rukou nedoručuje⁴⁸. Takováto pověřená osoba pak písemnost předá adresátovi buď na adrese pro doručování či jinde, kde ho zastihne. Když adresát písemnost přijme, musí toto přijetí potvrdit. Potvrzení musí splňovat zákonné podmínky. Jedná se o označení doručované písemnosti, den doručení a podpis adresáta. Písemnost se považuje za doručenou dnem uvedeným v potvrzení o doručení. Pokud adresát odepře přijmout písemnost nebo se účastníkovi nebo jeho zástupci nepodaří písemnost doručit, vrátí pověřená osoba písemnost neprodleně soudu.⁴⁹

V případě doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce je adresou pro doručování adresa místa v České republice, kterou adresát uvede ve svém podání nebo jiném úkonu. Pokud adresát žádnou adresu neuvedl, je takovou adresou adresa uvedená v § 46b, kde se pro jednotlivé typy adresátů⁵⁰ stanoví, na kterou adresu se má doručovat.⁵¹

---

⁴⁷Vyhláška ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

⁴⁸Toto pověření není soudní rozhodnutí, přičemž svou povahou bude mít zřejmě nejbližší k usnesení.

⁴⁹ DOLEJŠÍ, Anna. *Epravo.cz* [online]. 1.9.2009 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/dorucovani-dle-obcanskeho-soudniho-radu-ve-zneni-novely-c-72009-sb-57860.html>

⁵⁰fyzická osoba -adresa evidovaná v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti; není-li taková adresa evidována, adresa místa trvalého pobytu vedená podle zvláštního právního předpisu. Více v kapitole 1.3. Adresa pro doručování

Povinná doručovací adresa je základem doručování prostřednictvím doručujícího orgánu a je upravená v § 46b občanského soudního řádu. Tím dochází k přesunu odpovědnosti za správnost adresy určené pro doručování na účastníky soudního řízení. Tento typ doručování můžeme označit jako zbytkový způsob, protože se použije jako poslední možnost, nejde-li doručit jinak.⁵² Více o adrese pro doručování v následující kapitole.

1.3. Adresa pro doručování

S tímto pojmem se setkáváme až od tzv. souhrnné novely občanského soudního řádu. Dříve bychom tento pojem v zákoně nenašli, ale občanský soudní řád upravoval, kam má být jednotlivým typům osob doručováno. Znamená to, že souhrnná novela zavedla nový pojem, avšak ten navazuje na již dřívější úpravu nepojmenovaných institutů. Právní úpravu dnes nalezneme v § 46, § 46a, § 46b o.s.ř.

1.3.1. Pojem adresa pro doručování

Samotný pojem můžeme chápat ve dvojitým smyslu, jednak v užším a také v širším. V užším smyslu uvádí publikace Karla Svobody následující: *„Adresa pro doručování v užším smyslu je zákonem ustaveným místem (úložištěm dat), skrze které soud komunikuje s nepřítomnými účastníky, případně s dalšími osobami na řízení zúčastněnými, pod podmínkou, že zákon s předáním informace na toto místo spojuje zákonem vymezené procesní následky, aniž by bylo nezbytně nutné, aby se adresát na této adrese v době*

---

⁵¹ DOLEJŠÍ, Anna. *Epravo.cz* [online]. 1.9.2009 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/dorucovani-dle-obcanskeho-soudniho-radu-ve-zneni-novely-c-72009-sb-57860.html>

⁵² Korběl, František a Prudíková, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(17), 7 s. ISSN 1210-6410.

*doručování zdržoval nebo k tomu místu měl aktuální přístup.*⁵³ Takovou adresou pro doručování v užším smyslu jsou adresy podle § 46b o.s.ř., adresa, kterou účastník sdělil soudu pro potřeby doručování i datová schránka podle zákona č. 300/2008 Sb. Může jím být výjimečně i soud v případě, že si účastník nezvolí v soudem stanovené lhůtě zástupce pro doručování.

Komentář k občanskému soudnímu řádu uvádí definici adresy pro doručování následovně: *„Adresou pro doručování se v občanském soudním řízení rozumí adresa, na níž soud odesílá listiny v písemné nebo elektronické podobě, na níž se listina adresátu doručuje nebo na níž se činí pokus o její odevzdání příjemci a na níž nastává doručení listiny, i když ji adresát nebo příjemce nepřevzali.*“⁵⁴

Adresou pro doručování v širším smyslu je hlavně a primárně jednacím síň, protože písemnost má být doručena předně při jednání nebo jiném úkonu soudu. Lze ovšem sekundárně doručit na jakémkoliv místě, kde bude adresát zastížen. Možné je i doručení na elektronické adrese, kterou si účastník sám zvolil.

Paradoxně sám soud žádnou adresu pro doručování nemá. Nikde se nedočteme, kam se mají písemnosti určené soudu doručit. Předpokládá se, že každý ví, kam se soudu doručuje a že se soud nevyhýbá doručování, proto není taková adresa nutná.

1.3.2. Význam adresy pro doručování ve spojení s právem na spravedlivý proces

Na adrese pro doručování si adresát má přebírat soudní písemnosti. Jedná se tedy o místo, kde soud komunikuje s účastníkem, přesněji dochází k

---

⁵³SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 34-35. Praktická právní příručka. ISBN 978-80-7201-777-5.

⁵⁴DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 303. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

jednostrannému předání informace účastníkovi ze strany soudu. Často dojde ale k situaci, kdy soudce neví, kam má účastníku doručit. Ten nemůže být nijak nucen, aby se soudem komunikoval. Dle právního řádu České republiky v civilním řízení ovšem nemůže nastat situace, kdy by soud ve věci dále nepokračoval a odůvodnil to tím, že pobyt některého z účastníků není znám.⁵⁵ Proto jsou soudy vybaveny procesními postupy, které umožní věc projednat a rozhodnout, i za předpokladu, že je účastník nečinný a tím maří účel soudního řízení.⁵⁶

Týká-li se problém doručení pouze krátkodobé situace a ze strany adresáta jde o nezaviněné jednání, je možné využít institutu neúčinnosti doručení. Zprvu soud doručovanou písemnost pokládá sice za doručenou, adresát je pro tuto situaci ale vybaven procesním institutem podání návrhu na vyslovení neúčinnosti. Nastane-li dlouhodobá nemožnost doručení účastníku řízení, bude s ní spojena zpravidla fikce doručení písemnosti na doručovací adresu nebo ustanovení opatrovníka podle § 29 odst. 3 o.s.ř. Okamžikem doručení fikcí nebo stanovením opatrovníka ztratí jednou pro vždy účastník právo na doručení soudní písemnosti, která mu byla doručena právě fikcí nebo kterou obdržel opatrovník.⁵⁷

Jestliže je soud informován o tom, že účastníku nebude možno po určitou krátkou dobu doručovat, měl by počkat, dokud překážka na straně adresáta neodpadne. V praxi se bude jednat například o situaci, kdy osoba je hospitalizovaná v nemocnici (nebo jede na služební cestu či lázeňský pobyt), a proto není schopna po tuto dobu přijímat písemnosti a včasně na ně reagovat a tuto skutečnost soudu oznámila a poté i doložila. V případě, že by soud i přes to doručoval na doručovací adresu, jednalo by se podle autorů publikace⁵⁸ o neúčinné doručení a tím by nevznikaly žádné procesní důsledky jako je běh

---

⁵⁵Je zde i výjimka z nařízení Brusel I, o té blíže v další kapitole věnované doručování do ciziny.

⁵⁶SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 46. Praktická právnícká příručka. ISBN 978-80-7201-777-5.

⁵⁷SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 48. Praktická právnícká příručka. ISBN 978-80-7201-777-5.

⁵⁸SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN.

procesních lhůt a další. Jedná se o tzv. absolutní neúčinnost doručení, to znamená že nastane, aniž by se účastník její vyslovení musel domáhat návrhem podle § 50d občanského soudního řádu. Je to z důvodu, že institut doručování fikcí nesmí být zneužíván. Právě to, že se adresát krátkodobě nezdržuje na své doručující adrese a soud o tom ví a přesto mu doručí fikcí, jde o zneužití tohoto institutu. Tím by došlo k porušení práva účastníka na spravedlivý proces⁵⁹, protože by mu neposkytl prostor pro realizaci práva „býti slyšen“. Můžeme říci, že v případech, kdy soud doručí omylem písemnost uložením na jinou než doručovací adresu účastníka⁶⁰ nebo doručí účastníku, který je zbaven způsobilosti k právním úkonům⁶¹, nastává také neúčinnost doručení přímo ze zákona.⁶²

1.3.3. Určení adresy pro doručování

Adresa pro doručování se určí podle paragrafů 46, 46a a 46b občanského soudního řádu. Takto se určí i adresa bez ohledu na to, zda může být písemnost na této adrese převzata nebo zda se na ní adresát vlastně zdržuje. Vychází se zde ze zásady, že je každý adresát odpovědný za existenci adresy pro doručování a ochrany vlastních zájmů, a proto je povinen si zajistit přijímání listin na adrese pro doručování bez ohledu na to, zda se na této adrese skutečně zdržuje. Proto se adresa pro doručování stanoví povinně každému, komu je třeba v občanském soudním řízení doručit rozhodnutí, předvolání nebo jinou listinu. Komentář k občanskému soudnímu řádu uvádí, že: „*Soud doručuje na povinně stanovené adrese pro doručování a odesílá listiny na adresu pro doručování, i kdyby mu bylo známo, že na ní k předání a převzetí*

---

⁵⁹Co se míní spravedlivým procesem bude předmětem jiné kapitoly.

⁶⁰Jen při doručování na doručovací adresu lze uplatnit náhradní doručení uložením. Viz § 49 a 46a o.s.ř.

⁶¹Taková osoba nemá procesní způsobilost, proto soud s ní musí jednat prostřednictvím zákonného zástupce nebo opatrovníka.

⁶²SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 48-49. Praktická právní příručka. ISBN 978-80-7201-777-5.

*listiny nemůže dojít, a i kdyby se ze sdělení některého z účastníků nebo jiných osob anebo z úřední činnosti dozvěděl, kde se adresát zdržuje, popř. na jaké jiné adrese než stanovené adrese pro doručování mu lze listiny doručovat.*⁶³

Ovšem § 46a odst. 1 umožňuje doručit adresátu na jakémkoliv jiném místě, kde zrovna bude zastížen.

To jaká bude konkrétní adresa pro doručování závisí na způsobu doručování dané písemnosti.

- ⌘ Při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky je adresou pro doručování identifikátor datové schránky, ten není zaměnitelný s žádným jiným identifikátorem využívaným orgány veřejné moci. Každému, kdo má takovou datovou schránku zřízenou a zpřístupněnou, pak soud doručuje rozhodnutí, předvolání a jiné listiny do datové schránky (nedošlo-li již k doručení při jednání nebo jiném soudním úkonu) a adresát nemusí soudu sdělovat identifikátor datové schránky. Soud toto zjišťuje z úřední povinnosti z informačního systému datových schránek, které spravuje Ministerstvo vnitra České republiky.⁶⁴
- ⌘ Doručuje-li soud prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu, je adresou pro doručování elektronická adresa, kterou adresát sdělil soudu. Ten musí o tento způsob doručování soud požádat nebo s ním alespoň vyslovit souhlas. Současně musí svoji elektronickou adresu uvést a také sdělit akreditovanému poskytovateli certifikačních služeb z důvodu zaručeného elektronického podpisu.
- ⌘ U doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce je primárně rozhodující adresa, kterou adresát soudu sdělí. Učiní tak například ve svém podání adresovaném soudu. Na takovou adresu jsou osobě doručovány písemnosti až do skončení řízení, nedojde-li později k její změně.

---

⁶³DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 304. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

⁶⁴DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 304. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

Takovou doručující adresou může být adresa bytu, místa podnikání, sídla nebo jiného místa v ČR. Jestliže taková adresa nebude v podání adresátem označena, ať z důvodu, že je ve svém podání neuvedl nebo žádný takový úkon v řízení neučinil, bude adresa pro doručování stanovena podle ustanovení § 46b písm a) až n).⁶⁵ Dojde-li v průběhu řízení ke změně skutečností významných pro doručování na adresátem sdělenou adresu, má povinnost sdělit tyto změny soudu a to bez zbytečného odkladu. Pokud tak neučiní a písemnost mu bude doručena na adresu, kterou dříve soudu sdělil, nemůže se pak domáhat určení neúčinnosti takového doručení. Je to z důvodu, že nesplnil svoji zákonnou povinnost. Vyplývá to z § 46a odst. 3 o.s.ř. a také z § 50d odst. 4 o.s.ř.⁶⁶

V § 46b o.s.ř. je uveden taxativní výčet adres pro doručování. Hovoříme zde o tzv. povinné doručovací adrese. Povinná z důvodu, že je sice až poslední možností, na níž bude soud doručovat, ale dojde-li k této možnosti, adresát se nemůže doručení vyhnout (vyjma institutu neúčinnosti doručení). Konkrétní povinné adresy pro doručování jsou rozebrány v následujících podkapitolách.

1.3.3.1. Určení adresy pro doručování u fyzických osob podle § 46b o.s.ř.

Při určení adresy pro doručování u fyzických osob musíme rozlišovat, zda jde o podnikající či nepodnikající osobu. U nepodnikajících osob nalezneme úpravu v § 46b písm. a) o.s.ř. Tento paragraf stanoví, že adresou pro doručování je:

---

⁶⁵DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 305. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

⁶⁶Dle tohoto § není omluvitelným důvodem pro namítnutí neúčinnosti doručení skutečnost, že se fyzická osoba na adrese pro doručování trvale nezdržuje nebo v případě právnické osoby, že se na tomto místě nikdo nezdržuje.

Ⓢ adresa pro doručování nahlášená do informačního systému evidence obyvatel podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel. Tento zákon také změnila souhrnná novela, konkrétně zavedla možnost, aby si fyzická osoba nechala do evidence zavést údaj o adrese, na kterou jí mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu (tím je občanský soudní řád a jeho ustanovení § 46b o.s.ř.).

Ⓢ adresa místa trvalého pobytu vedená podle zvláštního právního předpisu. Doručení prostřednictvím této adresy soud využije tehdy, pokud v evidenci obyvatel není vedena adresa pro doručování uvedená výše. Jako adresa trvalého pobytu se považuje místo trvalého pobytu podle § 10 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel nebo místo trvalého pobytu podle § 77 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Dle zákona o evidenci obyvatel je místem trvalého pobytu adresa pobytu fyzické osoby. Tu si občan České republiky sám zvolí, zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt či zaměstnání. U narozeného dítěte je touto adresou místo trvalého pobytu matky, pokud se rodiče nedohodnou jinak. Každý (občan ČR) může mít jen jedno místo trvalého pobytu a má povinnost nahlásit jakoukoliv změnu v tomto místě. Jestliže tak neučiní, soud může doručovat na adresu uvedenou v evidenci obyvatel. Adresát pak nemůže namítat neúčinnost doručení z důvodu, že se na této adrese trvale nezdržuje.⁶⁷ Dle zákona o azylu se užívá místo pojmu místa trvalého pobytu pojem místo hlášeného pobytu. Tímto místem bude azylové zařízení, do něhož je žadatel umístěn ministerstvem.

Zaměříme-li se na podnikající fyzické osoby, tak podle § 46b písm.b) občanského soudního řádu je adresou pro doručování adresa místa podnikání nebo adresa zástupce pro doručování uvedená ve smlouvě ve sporu z této smlouvy nebo adresa sídla organizační složky, má-li podnik fyzické osoby organizační složku.

---

⁶⁷Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s. 48
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

1.3.3.2. Určení místa pro doručování u právnických osob podle § 46b o.s.ř.

U právnických osob je adresou pro doručování adresa místa podnikání nebo adresa zástupce pro doručování uvedená ve smlouvě ve sporu z této smlouvy nebo adresa sídla organizační složky, má-li právnická osoba takovou složku. Úpravu nalezneme v § 46b písm.e) o.s.ř. Co se týká sídla právnické osoby, musí se jednat o adresu, kde je skutečné sídlo právnické osoby. Je to tam, kde se veřejnost může stýkat s takovou právnickou osobou. Zapisuje se do obchodního rejstříku nebo jiného rejstříku, jako např. rejstříku obecně prospěšných společností, rejstříku politických stran a hnutí, nadačního rejstříku a jiné. Jestliže v rejstříku právnická osoba uvede jinou adresu než je její skutečné sídlo, bude se moci každý dovolat i toho skutečného sídla.⁶⁸

V komentáři k občanskému soudnímu řádu se dočteme, že ustanovení o doručující adrese, kdy se doručuje na adresu zástupce pro doručování uvedené ve smlouvě, je dosti nejasné. Uvádí, že zástupcem pro doručování se zde zřejmě nemyslí zástupce, kterého si osoba zvolí dle § 46c, ale osoba, která byla ve smlouvě pod takovým názvem určena.⁶⁹

1.3.3.3. Určení adresy pro doručování u dalších adresátů

Osobám ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě se doručuje na adresu věznice, v níž vykonává trest nebo vazbu. Osoba, která je ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, ústavní nebo ochranné

---

⁶⁸DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 306. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

⁶⁹DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 306. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

výchovy, má jako doručovací adresu adresu takového zařízení. Advokátům se doručuje na adresu jejich sídla, notářům na adresu notářské kanceláře, soudním exekutorům také na adresu jejich kanceláře. Adresou pro doručování u patentových zástupců je adresa jejich sídla nebo bydliště zapsaná u Komory patentových zástupců, u insolvenčních správců je jí adresa sídla zapsaná v seznamu insolvenčních správců. Jedná-li se o stát, bude takovou adresou adresa sídla organizační složky státu, v případě Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových adresa jeho příslušného územního pracoviště. Státnímu zastupitelství se bude doručovat na adresu jeho sídla, správním úřadům na adresu jejich sídla a obcím či vyšším územně samosprávným celkům na adresu sídla obecního úřadu či sídla krajského úřadu nebo Magistrátu hlavního města Prahy.

1.3.4. Judikatura k adrese pro doručování

Soudy různých stupňů se v rozhodovací praxi často věnovaly problematice adrese pro doručování. V této kapitole uvedu několik judikátů, které se jí týkají.

První je z rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu. Jedná se o sp.zn.29 Odo 5/2001 a týká se adresy pro doručování právnické osoby v likvidaci. Nejvyšší soud zde konstatoval, že skutečnost, kdy likvidátor společnosti s ručením omezeným je současně i advokátem, a že v návrhu na prohlášení konkursu je vedle údaje, že společnost je zastoupena tam označeným likvidátorem, uvedena i adresa sídla tohoto likvidátora, tedy advokáta, nemá žádný vliv na změnu adresy pro doručování, jestliže společnost nežádala o doručování písemností na jinou adresu, než je adresa jejího sídla.⁷⁰

---

⁷⁰SJ, 2002, č.83-NS sp.zn. 29 Odo 5/2001 dostupné z: Rozhodovací činnost-detail rozhodnutí. *Nejvyšší soud České republiky* [online]. 27.2.2002 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/19EC8A469785FE2FC1257A4E0066FCBE?openDocument&Highlight=0,

Další z judikátů je z činnosti Vrchního soudu v Praze veden pod sp.zn. 5Cmo 343/2002. Týká se doručování do dodávací schránky adresáta, tedy do tzv. PO BOXu. Zde bylo řečeno, že je-li třeba pro řízení dokladu o doručení písemnosti, nelze soudní písemnost adresovat do dodávací schránky. Jestliže tak soud i přesto učiní, je náhradní doručení této písemnosti vyloučeno.⁷¹

Další judikát se zabývá bydlištěm fyzické osoby. Jedná se o rozhodnutí Nejvyššího soudu z roku 2005 pod sp.zn. 30 Cdo 444/2004. Zde soud řekl, že bydlištěm fyzické osoby se rozumí obec, v níž tato osoba bydlí s úmyslem se zde trvale zdržovat. Obsah pojmu bydliště není totožný s pojmem trvalý pobyt, kterého užívají předpisy správního práva upravující evidenci obyvatel. Místo, kde se fyzická osoba pouze zdržuje, je místem, kde se tato osoba zdržuje bez úmyslu zdržovat se tam trvale. Fyzická osoba se také může zdržovat nebo mít bydliště na více místech.⁷²

Jako poslední zmíním judikát Ústavního soudu sp.zn. III ÚS 703/06. Jedná se o oblast problematiky adresy pro doručování advokátu. Ústavní soud zde konstatoval, že řádně provedené uložení zásilky u provozovatele poštovních služeb nemůže být v případě doručování advokátu neúčinné, je-li zásilka doručována na adresu sídla advokáta. Není rozhodné, že se advokát odstěhoval nebo že není v místě doručování znám.⁷³

---

⁷¹R 66/2003-VS v Praze sp. zn. 5 Cmo 343/2002 dostupné z: ASPI 2002 [cit. 2013-03-11]

⁷²Rozhodovací činnost-detail rozhodnutí. *Nejvyšší soud České republiky* [online]. 2.6.2005 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z:
http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/2AFEF1381004FE31C1257A4E0065205C?openDocument&Highlight=0,

⁷³Vyhledávání rozhodnutí Ústavního soudu. *Ústavní soud České republiky* [online]. 21.4:2009 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z:
<http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=57001&pos=2&cnt=4&typ=result>

1.4. Náhradní doručení

Zákon nikde nestanoví povinnost adresáta osobně si převzít písemnost, která je mu soudem doručována. Takovou písemnost lze doručit uložení na adrese pro doručování v užším smyslu. U písemností určených do vlastních rukou dojde uplynutím desetidenní lhůty od jejich uložení na poště k náhradnímu doručení, popř. vyvěšením na úřední desce soudu. U písemností ostatních, které nejsou určeny do vlastních rukou, dochází k náhradnímu doručení vhozením do schránky adresáta. Pokud adresát nebude mít takovou schránku, kam by bylo možné vhodit písemnost, pak dojde k náhradnímu doručení desátým dnem od vyvěšení písemnosti na úřední desce soudu.

Tento institut by měl soud využívat až jako poslední možnost, protože výrazně snižuje pravděpodobnost, že skutek, který je předmětem zkoumání, bude zjištěn tak, jak se doopravdy odehrál. V podstatě se tím přijde o možnost zjištění stanovisek a argumentaci jedné ze stran řízení.⁷⁴

Problematice se věnoval i Ústavní soud České republiky. Uvedl, že instituty, které přenášejí odpovědnost za doručení fikcí na účastníky, mají ústavní souvislosti. Nelze si je vykládat tak, že zbavují soud povinnosti pátrat po pobytu účastníka, který se v současné době zdržuje neznámo kde. I takový účastník má právo na to, aby byly zachovány jeho základní práva a zájmy. Takovýto postoj zastával Ústavní soud už před souhrnnou novelou. Sám ve své rozhodovací činnosti zdůrazňoval, že: „*Ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu není institutem, který soudu usnadňuje situaci při doručování soudních písemností a při prokazování skutku, ale prostředkem, jak zabezpečit zájmy účastníka, jehož pobyt není znám.*“⁷⁵ Z tohoto důvodu není vhodné ustanovovat opatrovníkem osobu, která není schopna nebo ochotna

---

⁷⁴ SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 50 ISBN 978-80-7201-777-5.

⁷⁵ Vyhledávání rozhodnutí Ústavního soudu. *Ústavní soud České republiky* [online]. 8.11.2006 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=52794&pos=1&cnt=1&typ=result>

hájit zájmy opatrovaného. Od účinnosti souhrnné novely, tedy od 1. července 2009 je úprava jiná, soud již opatrovníka osobě neznámého pobytu neustanoví, ale doručí jí fikcí na evidenční adresu. V souvislosti s předešlou úpravou je nutné toto vykládat tak, že fiktivní doručení užít jen v případě, když už soud využil všechny prostředky ke zjištění pobytu adresáta.⁷⁶ Protože i účastník neznámého pobytu má právo na spravedlivý proces.⁷⁷

Více k tématu osoby neznámého pobytu v druhé kapitole.

1.4.1. Fikce doručení v případě odepření přijetí písemnosti

Úpravu nalezneme v § 50c občanského soudního řádu. Jedná se o institut, který nastupuje v případě, že adresát nebo příjemce písemnosti odepře přijmout doručovanou písemnost nebo odepře prokázání totožnosti či odepření poskytnutí součinnosti. Pak nastane situace, že se písemnost považuje za doručenu dnem, kdy přijetí písemnosti bylo odepřeno nebo adresát či příjemce písemnosti odmítl prokázat svoji totožnost nebo poskytnout jinou součinnost nezbytnou k řádnému doručení písemnosti. Nutné je, aby adresát byl o těchto důsledcích svého chování řádně poučen. K poučení může dojít ústně přímo při doručování nebo i písemně. Příjemci se vždy předá písemné poučení. Znamená to, že bude-li písemnost doručována například advokátovi a při doručení bude zastižen pouze koncipient a ten odepře písemnost převzít, musí mu být poučení předáno písemně, zatímco přímo adresátovi, kterým by byl advokát, by stačilo poučení ústně.⁷⁸

---

⁷⁶Vyhledávání rozhodnutí Ústavního soudu. *Ústavní soud České republiky* [online]. 14.8.2007 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=56185&pos=1&cnt=1&typ=result>

⁷⁷SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 52 ISBN 978-80-7201-777-5.

⁷⁸Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s. 67 Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

Tato fikce doručení, hovoří se také o náhradním doručení, je možná pouze v případě, že doručuje doručující orgán nebo je písemnost doručována při jednání nebo jiném soudním úkonu. Pokud je listina doručována prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky nebo na elektronickou adresu je jasné, že se zde tento institut neuplatní.

Účinky odepření přijetí písemnosti nebo odmítnutí součinnosti jsou následující. Jestliže adresát nebo příjemce písemnosti odmítne převzít doručovanou písemnost či poskytnout součinnost, pak platí, že písemnost byla doručena dnem, v němž bylo přijetí písemnosti odepřeno. Fikce ovšem nastane jen tehdy, když bylo odepření bezdůvodné. Odepření přijetí se poznamená na doručence. Uvede se tam i důvod odepření či neposkytnutí součinnosti.⁷⁹

1.5. Neúčinnost doručení

Úpravu nalezneme v § 50d o.s.ř. Význam tohoto institutu spočívá v tom, že neguje účinky fikce doručení, stejně tomu bylo i v předchozí právní úpravě. Nyní je ale neúčinnost doručení založena na zcela odlišných předpokladech. Je to z důvodu zavedení institutu adresy pro doručování, kdy se již nehledí na to, zda se adresát na dané adrese skutečně trvale zdržuje. Dřívější úprava nebyla také univerzální, upravovala zvlášť fyzické a právnické osoby a také nevycházela z odpovědnosti účastníků řízení za doručování, ale z odpovědnosti soudu. Lze říci, že tehdejší úprava byla více benevolentnější, umožňovala účinně se vyhýbat doručení nebo ho zpětně zpochybnit. Současná právní úprava také obsahuje možnosti, jak zmírnit či odstranit tvrdosti, především náhradní doručení. A to právě institutem neúčinnosti doručení, který je jednotný pro všechny typy doručení i pro každého adresáta.⁸⁰

---

⁷⁹DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 349. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.

⁸⁰ Korběl, František a Prudíková, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(17), 9 s. ISSN 1210-6410.

Lze říci, že institut vyslovení neúčinnosti doručení patří mezi jakési opravné prostředky sui generis, protože má v podstatě stejné účinky jako odvolání. Jestliže bude vyslovení neúčinnosti úspěšné, suspenduje právní moc, popřípadě vykonatelnost rozhodnutí. Odkladný účinek mu ale přiznán není.

1.5.1. Osoba oprávněná zpochybnit doručení

Sám účastník, kterému bylo dle jeho názoru neúčinně doručeno, je legitimován k podání návrhu na vyslovení neúčinnosti doručení. Má-li účastník zástupce, ten takový návrh vlastním jménem podat nemůže, i když k neúčinnému doručení může dojít i ve vztahu k němu. Je to z důvodu, že se nejedná o jeho vlastní práva, která mohla být poškozena. Pokud by návrh podal jménem účastníka, musel by se prokázat plnou mocí, která je účinná ke dni podání takového návrhu. Odkaz na plnou moc, která by byla účinná v době doručování, nestačí, protože soud bude považovat doručení za účinné až do doby, než bude neúčinnost vyslovena.⁸¹

Zajímavá situace nastane u osob na řízení zúčastněných. Jedná se o svědky, znalce či tlumočníky. § 50d o.s.ř. výslovně nezmiňuje možnost, aby taková osoba návrh podala, jde-li o doručování písemnosti, která je jí určena. Například znalec, kterému je doručováno usnesení o znalečném nebo o jeho ustanovení. Dle publikace *Doručování v soudním řízení*, mají tyto osoby ve vztahu k jim doručovaným písemnostem postavení účastníka. Proto takové právo podat návrh na vyslovení neúčinnosti doručení mají a to za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako účastníci hlavního řízení.⁸²

V případech uvedených v § 120 odst. 2 o.s.ř. může být iniciátorem vyslovení neúčinnosti doručení i soud. Musí se jednat o nesporné řízení,

---

⁸¹ Svoboda, Karel. Jak překonat příkrost nového režimu doručování soudních písemností. *Právo a rodina*, 2009, **11**(6), s.1. ISSN 1212-866X.

⁸² SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 146 ISBN 978-80-7201-777-5.

což uvádí § 50d odst.2 o.s.ř. Dojde k tomu za podmínek, když je z obsahu spisu zřejmé, že účastník nebo jeho zástupce se z omluvitelného důvodu nemohl seznámit nebo neseznámil s písemností. Zde soud není omezen žádnou lhůtou, v níž by měl rozhodnout, což je rozdíl od situace účastníků, kteří jsou lhůtou omezeni. Proto by mohla nastat situace, kdy po letech bude účinnost například rozsudku zpochybněna.⁸³

Otázkou je, co se míní pod pojmem omluvitelný důvod. Jedná se o neurčitý právní pojem, který vytváří prostor pro uvážení soudu podle jednotlivého každého případu. Tedy soud rozhodne, zda konkrétní důvod, proč si adresát zásilku nepřevzal je omluvitelný či nikoliv. Jako omluvitelný důvod lze brát například nemoc, služební cestu, plánovaná dovolená atd.

Lhůta k podání návrhu na určení neúčinnosti doručení činí 15 dnů ode dne, kdy se účastník s písemností seznámil nebo mohl seznámit. Je na adresátovi, aby unesl důkazní břemeno. Pokud soud rozhodne, že je doručení neúčinné, považuje se písemnost za doručenou dnem právní moci rozhodnutí o neúčinnosti doručení.⁸⁴

1.5.2. Zpochybnitelné písemnosti

Dle názoru Karla Svobody, lze zpochybnit pouze tzv. dominantní rozhodnutí. Tím se myslí rozhodnutí, která nebyla zakomponována do následných verdiktů, jejichž doručení ten, kdo namítá neúčinnost rozhodnutí nezpochybňuje. Jako příklad je v článku periodika *Právo a rodina* uvedena následující situace: „*Žalovaný až po právní moci rozhodnutí ve věci samé namítne neúčinnost postupu, jímž mu soud doručil usnesení o znalečném. Nicméně nezpochybňuje, že rozsudek (včetně verdiktu o náhradě nákladů*

---

⁸³ Svoboda, Karel. Jak překonat příkrost nového režimu doručování soudních písemností. *Právo a rodina*, 2009, **11**(6), s.1. ISSN 1212-866X.

⁸⁴ Korběl, František a Prudíková, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(17), 10 s. ISSN 1210-6410.

řízení) mu byl doručen řádně. Protože se výrok o náhradě nákladů řízení odvíjí od předchozího rozhodnutí o znalečném, musí účastník napadat zároveň buď správnost (formou odvolání), nebo alespoň korektnost doručení tohoto pozdějšího (dominantního) rozhodnutí.⁸⁵ Je to z důvodu, že zpochybnění rozhodnutí o znalečném v podstatě nemůže účastníku přinést prospěch. Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení se tím nezmění. Proto lze přepokládat, že návrh na vyslovení neúčinnosti proti nedominantnímu rozhodnutí nebude úspěšný.⁸⁶

Podle § 50d o.s.ř. lze podat i návrh na přezkoumání korektnosti doručení i vůči rozhodnutím, proti nimž nelze podat odvolání. Samozřejmě jsou zde výjimky, které se týkají neexistence, neplatnosti nebo rozvodu manželství či registrovaného partnerství.

1.5.3. Kdo o neúčinnosti rozhoduje

Soud, který písemnost odeslal, bude o návrhu na vyslovení neúčinnosti rozhodovat. Zpravidla se jedná o soud, který rozhoduje ve věci samé, popřípadě to může být i soud dožádaný, který provedl doručování. Vzhledem k tomu, že lze napadnout i doručování odvolacího soudu, bude o návrhu na vyslovení neúčinnosti rozhodovat tento odvolací soud. Zpravidla bude rozhodovat i ten samý soudce, který napadené rozhodnutí vydal. To se považuje za nevhodný postup, protože ne každý soudce by chtěl zrušit svoje rozhodnutí z důvodu neúčinnosti doručení. Nicméně se nejedná o procesní chyby soudce, jen se určuje, že existují určité důležité okolnosti, pro které nelze vycházet z fikce doručení.⁸⁷

---

⁸⁵ Svoboda, Karel. Jak překonat příkrost nového režimu doručování soudních písemností. *Právo a rodina*, 2009, **11**(6), s.2. ISSN 1212-866X.

⁸⁶ Tento názor byt' nevýslovně byl řečen i v usnesení Vrchního soudu v Praze sp.zn. 1 Co 322/95, ze dne 18.9.1995

⁸⁷ Svoboda, Karel. Jak překonat příkrost nového režimu doručování soudních písemností. *Právo a rodina*, 2009, **11**(6), s.3-4. ISSN 1212-866X.

Soud o neúčinnosti rozhodne usnesením. Můžeme říci, že takové usnesení má konstitutivní charakter. V § 50d odst.5 o.s.ř. se stanoví, že rozhodne-li soud o tom, že doručení písemnosti je neúčinné, považuje se písemnost za doručenou dnem právní moci rozhodnutí o neúčinnosti.⁸⁸Zajímavé je, že zákon nikde nestanoví, že se účastníku musí znovu řádně doručit. Proto může nastat situace, že adresát nikdy neobdrží soudní písemnost řádným způsobem, a i přesto se bude mít za to, že účastníku bylo řádně doručeno. V praxi to funguje tak, že soud účastníku společně s rozhodnutím o neúčinnosti doručení doručí i rozhodnutí, jehož doručení adresát zpochybnil. Je to důležité zejména pro možnost, aby se účastník k rozhodnutí mohl vyjádřit.⁸⁹

1.6. Doručování do vlastních rukou a tzv. obyčejné doručování

Do vlastních rukou se doručují písemnosti, o kterých to stanoví zákon nebo nařídí-li to soud. Jedná se například o stejnopis žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení žalovanému, vyhotovení usnesení o zahájení řízení bez návrhu, změna žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení, vyhotovení usnesení o výzvě k vyjádření k žalobě, předvolání účastníků, vyhotovení rozsudku, platební rozkaz žalovanému a mnohé další. Nebude-li adresát doručujícím orgánem zastížen, písemnost se uloží a adresátovi se zanechá písemná výzva, v níž bude uvedeno, aby si písemnost vyzvedl. Pokud nebude možné výzvu nikde zanechat, pak písemnost doručující orgán vrátí odesílajícímu soudu a uvede tam, který konkrétní den adresát nebyl zastížen. Soud pak postupuje s vrácenou písemností následovně. Vyvěsí na úřední desce soudu výzvu, aby si adresát písemnost vyzvedl. Blíže se k této problematice vyjadřuje důvodová zpráva k tomuto ustanovení. Dozvíme se, že případy, kdy výzvu nelze zanechat, jsou v podstatě velmi ojedinělé. V praxi by se jednalo o případy, kde není například žádná budova, a proto výzvu nepůjde vhodit do žádné domovní schránky či jakékoliv jiné schránky nebo ji prostě zanechat na

---

⁸⁸§50d odst.5 občanského soudního řádu ve znění po souhrnné novele

⁸⁹ Svoboda, Karel. Jak překonat příkrost nového režimu doručování soudních písemností. *Právo a rodina*, 2009, **11**(6), s.3-4. ISSN 1212-866X.

vhodném místě. Vhodným místem se rozumí například na dveřích bytu či domu. To, kde se písemnost uloží, závisí na skutečnosti, kdo byl doručujícím orgánem. Pokud písemnost doručoval provozovatel poštovních služeb, pak se písemnost uloží v jeho provozovně. Pokud se písemnost vrátí soudu, protože bylo nemožné zanechat výzvu, uloží se u tohoto soudu. V ostatních případech, to znamená v případech, kdy například doručuje jiný orgán uvedený v § 48 o.s.ř., se písemnost zanechá u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení.⁹⁰

Poté, co bude písemnost uložena, má adresát 10 dnů na to, aby si ji vyzvedl. Lhůta běží ode dne, kdy zásilka byla připravena k vyzvednutí, v praxi je to ode dne, který je uveden na výzvě. Jestliže si adresát písemnost vyzvedne ve lhůtě, bude doručena okamžikem vyzvednutí. Pokud si ji ve stanovené lhůtě nevyzvedne, platí, že je doručeno posledním dnem této lhůty, i když se adresát o doručení nedozvěděl. Má-li k tomu omluvitelný důvod zmiňovaný výše, lze využít institutu neúčinnosti doručení. Tímto ale celý postup nekončí. Doručující orgán následně po uplynutí lhůty písemnost vhodí do domovní či jiné schránky. Nicméně soud může toto vyloučit. Je to z důvodu protichůdných zájmů⁹¹ osob s adresátem žijících. Jestliže není takové domovní schránky, vrátí se písemnost odesílajícímu soudu, který na úřední desce vyvěsí sdělení.

§ 49 odst. 6 o. s. ř. o doručování do vlastních rukou dále uvádí, že doručení písemnosti prostřednictvím datové sítě se považuje za doručení do vlastních rukou.

---

⁹⁰ DOLEJŠÍ, Anna. *Epravo.cz* [online]. 1.9.2009 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/dorucovani-dle-obcanskeho-soudniho-radu-ve-zneni-novely-c-72009-sb-57860.html>

⁹¹O protichůdné zájmy půjde například v případech, kdy se na stejné adrese zdržují osoby, jejichž zájmy v řízení jsou protichůdné, proto by skutečností, že se k určité písemnosti dostala taková jiná osoba než adresát, mohlo způsobit adresátovi újmu na jeho právech.

1.6.1. Doručování do vlastních rukou bez možnosti náhradního doručení

Úpravu nalezneme v § 49 odst. 5 o.s.ř. U písemností, u kterých to stanoví zákon nebo to nařídil předseda senátu, je náhradní doručení vyloučeno. Zákon tak stanoví u případů: kvalifikované výzvy podle § 114b o.s.ř., předvolání k přípravnému jednání podle § 114c o.s.ř., platební rozkaz podle § 172 o.s.ř., elektronického platebního rozkazu dle § 174b o.s.ř. a usnesení k vyjádření dle § 193d o.s.ř. V případech, kdy adresát nebude zastižen, bude písemnost taktéž uložena a adresátovi se zanechá výzva k vyzvednutí zásilky. Jestliže si písemnost nevyzvedne ve lhůtě, nemá to pro něj žádné důsledky v podobě fikce doručení jako u doručování do vlastních rukou s možností náhradního doručení. Po uplynutí 10 dnů doručující orgán vrátí písemnost odesílajícímu soudu a co je nejdůležitější, písemnost není považována za doručenou. V případě, že adresátovi nebude moci zanechat výzvu, vrátí se hned písemnost odesílajícímu soudu. Ten na úřední desce soudu vyvěsí výzvu k vyzvednutí a je na adresátovi, aby si písemnost do 10 dnů vyzvedl. Neučiní-li tak, písemnost opět není doručena.⁹²

1.6.2. Tzv. obyčejné doručování

Dle § 50 o.s.ř. se takto doručují všechny písemnosti, o kterých zákon nestanoví, že se doručují do vlastních rukou. V případě, že nebude adresát zastižen, vhodí se písemnost do jeho domovní či jiné schránky užívané adresátem. Vhozením do schránky se písemnost považuje za doručenou. To, co se míní domovní schránkou, nalezneme ve sdělení č.20/2005 Českého telekomunikačního úřadu. Toto sdělení definuje domovní schránku fyzické osoby jako schránku, která je označená jménem a příjmením adresáta, není-li takové schránky, pak schránku, která je označená příjmením shodným s

---

⁹²Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s. 65
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

příjmením adresáta a pokud není ani takové schránky, pak schránku, u níž lze s ohledem na okolnosti předpokládat, že ji adresát zřídil. Pod pojmem jiná schránka užívaná adresátem lze najít různé věci. Může se jednat i o případ, že adresát požádá, aby mu bylo doručováno do domovní schránky souseda. Jestliže nepůjde doručit do domovní schránky či jiné schránky, pak se písemnost vrátí odesílajícímu soudu a v místě doručování se zanechá písemné oznámení. Kde se oznámení zanechá, již zákon nespecifikuje. Proto bude záležet na konkrétním případě a doručujícím orgánu, kde oznámení zanechá. Lze ho například vylepit na domovní dveře nebo ho zanechat u vhodné osoby. Nebude-li tento postup možný, soud písemnost doručí vyvěšením písemnosti na úřední desce soudu. Takový dokument bude doručen desátým dnem po vyvěšení.⁹³

1.6.3. Nové obálky používané při doručování

Souhrnná novela zavedla nové typy obálek, ve kterých se doručují písemnosti. Dříve před novelou existovalo devět typů obálek, což bylo zredukováno na pouze 3 typy obálek. První typ obálky je pro doručování písemností do vlastních rukou s možností náhradního doručení. Druhý typ se použije u doručování do vlastních rukou bez možnosti náhradního doručení. Poslední třetí typ se uplatní u ostatních písemností. Všechny tři obálky mají společně to, že jsou opatřeny zeleným pruhem. K takové změně typů obálek nedošlo náhodou, problematika obálek byla dlouhou dobu diskutovaná a promyšlená. Protože novelou došlo k jakémusi zjednodušení doručování, nebyly dosavadní obálky vhodné. Navíc je pošta užívala i pro jiné instituce a úřady. Proto došlo ke změně barev, aby bylo jasné, že je zásilka od soudu.⁹⁴

---

⁹³Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s. 59-60
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁹⁴ Korbek, František a Prudíková, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(17), 10 s. ISSN 1210-6410.

1.7. Doručování do ciziny

Doručování do ciziny upravuje § 50j o.s.ř. Musíme rozlišovat, zda se jedná o doručování v rámci Evropské unie, či nikoliv.

1.7.1. Doručování do států Evropské unie

Doručování do států Evropské unie se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech a o zrušení nařízení Rady č. 1348/2000. Účinné je toto nařízení od 13.11.2008. Uplatní se při doručování soudních a mimosoudních⁹⁵ písemností, které jsou doručovány z jednoho členského státu do jiného členského státu. Výjimku zde tvoří Dánsko. To si vyhradilo právo, že se tímto nařízením nebude řídit. Nicméně v oblasti doručování je Dánsko vázáno mezinárodní dohodou mezi Evropským společenstvím a Dánskem o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních.⁹⁶ Dále se doručování řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady č.805/2004, kterým se zavedl evropský exekuční titul pro nesporné nároky a také dvoustrannými smlouvami mezi členskými státy Unie tam, kde to není v rozporu s nařízením Rady č. 1393/2007, pokud to urychluje a zjednodušuje soudní řízení. Nadále je možné využívat i diplomatické a konzulární zástupce, nicméně Česká republika této možnosti již nevyužívá.

---

⁹⁵ Mimosoudní písemností rozumíme dokument, který nebyl vydán přímo v soudním řízení, ale jehož doručení je požadováno k tomu, aby bylo zajištěno nastoupení účinků tohoto dokumentu. Např. notářský zápis nebo rozhodčí nález.

⁹⁶ Viz Úřední věstník L 331, 10.12. 2008, s.21

Princip doručování do členských států je založen na systému spolupráce odesílajících a přijímajících subjektů. Jako odesílající subjekt rozumíme úřední osoby, které jsou pověřeny k tomu, aby takové soudní písemnosti do ciziny zasílaly. Přijímající subjekt je označen také pro úřední osoby, které mají za úkol přijímat písemnosti z jiného členského státu a poté zajistit jejich předání adresátovi. V praxi to funguje tak, že žadatel, který chce odeslat písemnost do zahraničí, vyhledá odesílající subjekt. Existuje Evropský soudní atlas ve věcech občanských, který je přístupný na internetu ve všech úředních jazycích Evropské unie. Pro Českou republiku jsou takovými odesílajícími subjekty okresní soudy, krajské soudy, vrchní soudy, Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, soudní exekutoři, okresní státní zastupitelství, krajské státní zastupitelství, vrchní státní zastupitelství a Nejvyšší státní zastupitelství. Důležité je dodržet správný jazyk, ve kterém je písemnost napsaná. Musí se jednat o takový jazyk, kterému adresát rozumí nebo se jedná o úřední jazyk přijímajícího státu, popřípadě lze dokument opatřit překladem do jednoho z těchto jazyků. V případě nedodržení správného jazyka může adresát písemnost odmítnout, aniž by to pro něj mělo nepříznivé následky. O této skutečnosti musí být žadatel řádně poučen. Případné náklady na pořízení překladu dokumentu ponese vždy žadatel.⁹⁷ Doručení je nutné zajistit v co nejkratší době, nejpozději do jednoho měsíce od obdržení žádosti o doručení.⁹⁸

Přijímající subjekt pak má povinnost písemnost doručit adresátovi. Činí buď při vlastním úkonu tak, že si adresáta předvolá a písemnost mu předá a tím doručí, nebo jiným způsobem, který předpokládají procesní předpisy dožádaného soudu. I zde se může uplatnit doručení do datové schránky. Datem doručení dokumentu, který je zasílán do státu Evropské unie, je den, který za den doručení pokládají procesní předpisy dožádaného soudu.⁹⁹

---

⁹⁷Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. s. 77
Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.

⁹⁸Viz čl.7 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1393/2007

⁹⁹SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 196-198 ISBN 978-80-7201-777-5.

Může nastat situace, že není známa adresa osoby, které má být písemnost doručena. V takovém případě nelze užít nařízení č. 1393/2007. Je to z důvodu, že dožádaný soud by měl pátrat po tom, kde se adresát zdržuje z úřední povinnosti. Pouze pokud si je jistý, že se adresát v místě doručení zdržuje, lze mu doručit náhradně, tedy uložení písemnosti. V opačném případě musí písemnost vrátit dožadujícímu soudu s odůvodněním, že se doručení nepodařilo. A je na dožadujícím soudu, aby podnikl kroky dle svého práva k tomu, aby mohlo být v řízení pokračováno. To znamená, že české soudy by ustanovily opatrovníka podle § 29 odst. 3 o.s.ř.¹⁰⁰

Dalšími způsoby doručení jsou doručování konzulární nebo diplomatickou cestou. Takový způsob může stát vyloučit, což se například stalo v Belgii, Bulharsku, Francii, Itálii, Maďarsku, Německu, Polsku a dalších státech. Další možností je doručování prostřednictvím poštovních služeb. To musí být zrealizováno doporučeným dopisem s potvrzením o přijetí adresátem nebo odpovídajícím dokladem. Posledním způsobem je přímé doručení, to znamená doručení prostřednictvím soudních úředníků a jiných úředníků přímo adresátovi. Takové doručení musí ovšem daný členský stát připouštět. V současné době lze tímto způsobem doručovat v Belgii, Dánsku, Finsku, Francii, Itálii, Nizozemí a v dalších.

1.7.1.1. Problémy s určením adres účastníků ve sporech s cizím prvkem

Změny provedené souhrnnou novelou zasáhly i problematiku přístupu českých soudů při stanovování jejich pravomoci k projednání sporů s cizím prvkem. Nařízení Brusel I (nařízení Rady č. 44/2001) stanovuje, že je pro projednání věci až na určité výjimky příslušný soud, v jehož obvodu má žalovaný své bydliště. Ovšem už nestanoví, co se bydlištěm míní. Logicky by se mělo jednat o místo, kde se adresát fakticky zdržuje. Po novele občanského

---

¹⁰⁰ Nutné je zde ale zmínit nařízení Brusel I, z něhož bychom vyvodili, že ve sporech s cizím prvkem by unijní soudy neměly věcně rozhodovat, pokud pobyt žalovaného není znám.

soudního řádu nastala situace, kdy se soudy takovým faktickým pobytem v podstatě nezabývají. Využívají totiž institutu fikce doručení a tak se soudce často ani nedozví, že se adresát v místě doručování opravdu nezdržuje, když je místem doručování jeho evidenční adresa.¹⁰¹

Z judikatury českých soudů vyplývá, že je na žalobci, aby soud přesvědčil o tom, že žalovaný má bydliště na území České republiky a tím je dána pravomoc českých soudů k projednání záležitosti.¹⁰² Nařízení Brusel I vylučuje vést řízení týkající se spotřebitelského vztahu proti osobě, jejíž pobyt není znám.¹⁰³ Dle názoru autorů knihy *Doručování v soudním řízení*¹⁰⁴ je nutné žalobci poskytnout součinnost při zjišťování bydliště žalovaného, pokud je dostatečně identifikován. Proto z § 103 o.s.ř. a § 104 odst. 1 o.s.ř. vyvodíme, že soud může řízení zastavit, pokud nebudou naplněny podmínky řízení spočívající v nedostatku pravomoci soudu jen tehdy, když je jisté, že soud není oprávněn ve věci rozhodnout. Soud zkoumá z úřední povinnosti skutečnosti procesní povahy. Pouze skutečnosti, které se týkají věci samé, mají účastníci povinnost tvrdit a prokazovat (§ 101 odst. 1 a 2 o.s.ř.). Nařízení Brusel I dle názoru autorů českému soudu neukládá, nezakazuje, aby po skutečnostech důležitých pro posouzení jeho pravomoci ve věci rozhodnout pátral. A tudíž je nutné při zkoumání podmínek řízení využít českých procesních předpisů a soudy tak musí nadále po bydlišti žalovaného pátrat z úřední povinnosti a to i cestou dožádání o právní pomoc adresovanou do ciziny.¹⁰⁵

Názor, že pokud nebude pobyt adresáta, cizince, zjištěn, se řízení má zastavit, určitě není tím nejsprávnějším. V úvahu zde přichází i

---

¹⁰¹ SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 205-206 ISBN 978-80-7201-777-5.

¹⁰² Viz usnesení Okresního soudu v Chebu sp.zn. 15C 45/2006 ze dne 10.5. 2007

¹⁰³ Viz čl. 15 odst. 1 nařízení Rady č. 44/2001

¹⁰⁴ SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, 267s. ISBN 978-80-7201-777-5.

¹⁰⁵ SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 206-207 ISBN 978-80-7201-777-5.

skutečnost, že by soudy v takovém případě ustanovily osobě neznámého pobytu opatrovníka jako osobě neznámého pobytu podle § 29 odst. 3 o.s.ř.¹⁰⁶

1.7.2. Doručování do jiných států mimo Evropskou unii

Je-li nutné doručit písemnost do státu, který není členem Evropské unie, bude se postupovat dle dvoustranných mezinárodních smluv o právní pomoci, kterými je Česká republika vázána. Není-li takové smlouvy, postupuje se podle Úmluvy o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních, která byla podepsaná v Haagu dne 15.11.1976 a uveřejněná vyhláškou č. 85/1982 Sb. V ostatních případech se doručuje podle § 55 až § 60 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů.

Dvoustranné smlouvy má Česká republika například s Afghánistánem, Albánií, Alžírskem, Běloruskem, Ruskem, Vietnamem, Tuniskem, Sýrií, Kubou či Mongolskem a dalšími.

2. Osoba neznámého pobytu

Přesnou definici toho, co je osoba neznámého pobytu v zákoně nenajdeme. Dočteme se o ní pouze v § 29 odst. 3 o.s.ř. Ten stanoví, že soud může ustanovit osobě, jejíž pobyt není znám, opatrovníka, pokud se neučiní jiná opatření. Obecně můžeme říci, že se jedná v podstatě o osobu, o níž soud neví, na jaké adrese se zdržuje a z toho důvodu neví, kam jí doručovat písemnosti.

---

¹⁰⁶ SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 208, ISBN 978-80-7201-777-5.

2.1. Opatrovník osoby neznámého pobytu¹⁰⁷

Zavedení institutu opatrovníka osoby neznámého pobytu do zákona č. 99/1963 Sb., tedy občanského soudního řádu, mělo hned několik důvodů. Asi nejvíce v literatuře zmiňovaným důvodem je skutečnost, že je nutné zajistit ochranu zájmů a základních práv nepřítomnému účastníkovi soudního řízení.¹⁰⁸ Takovým druhým názorem uváděným v literatuře již mnohem méně je, že se opatrovník osobě neznámého pobytu určí osobě, která svoji nepřítomností brání projednání sporu v soudním řízení a tím ohrožuje zájmy jiných účastníků.¹⁰⁹ Dle tohoto názoru opatrovník takové osoby neplní funkci ochránce práv účastníka, jehož pobyt není znám. Je jakýmsi prostředkem, jímž se může osoba domoci vydání soudního rozhodnutí za okolnosti, kdy se účastníka řízení nepodařilo vypátrat. Ústavní soud ve své rozhodovací praxi tento druhý názor potvrzuje, nicméně s ním zároveň nesouhlasí.¹¹⁰ Ve své judikatuře Ústavní soud několikrát vyslovil názor, že pozice opatrovníka nebyla zřízena proto, aby soudům usnadňovala jejich činnost tím, aby měl soud kam zasílat písemnosti. Nýbrž tato funkce vznikla z důvodu, aby zájmy účastníka, který se nemůže řízení účastnit, byly řádně hájeny, protože on tak sám nemůže vykonávat svoje práva a povinnosti.

---

¹⁰⁷ Česká (a slovenská) právní úprava je v tomto ohledu specifická. Např. německé ani rakouské právo takový institut nezná vůbec.

¹⁰⁸ Např. Winterová, Alena et al. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2004. s 148. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-7201-464-1. nebo Steiner, Vilém. *Občanské právo procesní v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1975. s 147, [2][^]s.

¹⁰⁹ Winterová, Alena a kol. *Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou*. 3. vyd. Praha: Linde, 2007. s.63. ISBN 80-7201-419-6.

¹¹⁰ srovnej např. nálezy Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 27/2000, sp. zn. I. ÚS 204/2000, sp. zn. I. ÚS 559/2000, na které odkazuje Nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 565/03

2.1.1. Opatrovník osoby neznámého pobytu a jeho procesní postavení

Opatrovníkovi osoby § 31 o.s.ř. přiznává stejné postavení jako zástupci na základě plné moci. Jeho prioritou by mělo být hájit zájmy nepřítomného účastníka a to řádně a důsledně. Znamená to, že plní povinnosti jako by byl smluvním zástupcem, konkrétně má právo prostudovat spis, podávat vyjádření, účastnit se soudního jednání a mnohé další úkony, které jsou ve prospěch účastníka řízení. Z toho, že má stejné postavení jako zástupce s procesní plnou mocí, můžeme dovodit, že se na opatrovníka osoby neznámého pobytu bude vztahovat i ustanovení § 28a o.s.ř., které stanoví, že procesní plnou moc nelze omezit a že ten, kterému byla udělena, je oprávněn ke všem úkonům, které může v řízení učinit účastník. Znamená to, že takový opatrovník může například i uznat nárok nebo uzavřít smír (§ 99 o.s.ř.).

2.1.2. Ustanovení opatrovníka neznámého pobytu v praxi

Opatrovníkem osoby neznámého pobytu se může stát po souhrnné novele advokát. Stanoví to § 29 odst. 4 o.s.ř. Dále uvádí, že jinou osobu, než je advokát, lze ustanovit opatrovníkem jen za předpokladu, že s tím osoba souhlasí. Takový opatrovník pak vystupuje před soudem prvního stupně, v odvolacím i dovolacím řízení. O tom, kdo bude opatrovníkem, rozhodne předseda senátu usnesením, proti kterému se lze odvolat, pokud se jedná o usnesení soudu prvního stupně. Usnesení o ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu se doručí pouze ostatním účastníkům řízení, popřípadě jejich zástupcům a také ustanovenému opatrovníkovi a současně se vyvěsí na úřední desce soudu dle § 50b odst. 4 písm. c) o.s.ř., § 50l o.s.ř. Opatrovník s ustanovením (nejedná-li se o advokáta) musí souhlasit.

Funkce opatrovníka osoby neznámého pobytu zanikne, když odpadne důvod, pro který byla tato funkce zřízena. To znamená, že pobyt účastníka by byl zjištěn. Soud o tom nevydává žádné rozhodnutí a dále jedná s účastníkem řízení. Nicméně tuto skutečnost, že již není opatrovníkem, by mu

soud měl sdělit. Opatrovníkovi za výkon jeho funkce nepřísluší žádná odměna, případné náklady tvoří součást nákladů zastupovaného účastníka dle § 137 o.s.ř. Výjimku zde tvoří případ, kdy je opatrovníkem advokát.

Zákon o advokacii, tedy zákon č. 85/1996 Sb. stanovuje podmínky pro poskytování právních služeb. V § 1 odst. 2 tohoto zákona se dozvíme, že poskytováním právních služeb se rozumí mimo jiné také činnost opatrovníka pro řízení ustanoveného podle zvláštního předpisu, je-li vykonávána advokátem. Proto lze vyvodit, že advokát může pouze za podmínek stanovených zákonem odmítnout takové služby poskytovat, přesněji odstoupit od smlouvy o poskytování právních služeb. Tedy se u advokátů jako opatrovníků osob neznámého pobytu neuplatní princip, že jím může být pouze osoba, která s tím souhlasí. Advokát svojí činností vykonává právní služby a tím pádem má nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů a také náhradu za promeškaný čas podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarify. Odměnu platí stát.

2.1.3. Advokát jako opatrovník osoby neznámého pobytu

V praxi po přijetí souhrnné novely často docházelo k tomu, že si advokáti stěžovali u České advokátní komory na to, že jsou ustanovováni opatrovníky osobám neznámého pobytu. Argumentovali tím, že pro tento postup není zákonný podklad nebo že pochybují o rozsahu svého opatrovnického oprávnění. Možná by někdo očekával, že po zavedení institutu fikce doručení bude takových případů ustanovování opatrovníků ubývat, ale v rámci zachování základního práva na spravedlivý proces by k tomuto směru dojít nemělo.

Advokáti v případě, že jsou ustanoveni takovým opatrovníkem, si celou situaci mnohdy zlehčují tím, že podepíší doručenku na zásilce a tím se domnívají, že jejich funkce končí. Funkci opatrovníka však musíme chápat jako opatrovníka pro řízení, ne pouze pro doručování. Což ostatně vyplývá i z ustanovení § 29 odst.4 o.s.ř., kdy vystupuje takový opatrovník pro řízení prvního stupně, v odvolacím řízení a i dovolacím řízení. Znamená to, že opa-

trovník podává i opravné prostředky. Setkáme se ale s tím, že nastane situace, kdy není jasné, zda opravný prostředek podat či nikoliv. Opatrovník se nemůže s opatrovancem na dalším postupu dohodnout, proto mohou vzniknout náklady navíc, když například soud přizná protistraně náklady řízení. Je více než jasné, že opatrovník musí postupovat tak, aby opatrovanci nevznikla škoda podáním neopodstatněných opravných prostředků, jak tomu někdy bývá u odvolání podaných z „opatrnosti“. Pokud se advokát bude domnívat, že by opravný prostředek mohl mít úspěch a přinesl by pro opatrovance příznivější situaci, pak by ho měl podat.

Advokát také nemá povinnost hradit soudní poplatky či jiné platby za opatrovance, pokud od něj nemá zálohu a není s ním v kontaktu. Odměnu takového advokáta hradí stát, také jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování. Může mu v určitých případech poskytnout i zálohu. Můžeme vyvodit, že stát hradí i soudní poplatky v souvislosti s podáním opravného prostředku, pokud byly účelně vynaložené, stejně tak hotové výdaje jako je cestovné, náklady na znalecký posudek hradí stát.

Důležité je připomenout náleží Ústavního soudu ze dne 16.12.2008, sp.zn. IV. ÚS 2380/08, kde vyjádřil myšlenku, že i nepřítomnému účastníkovi soudního řízení musí být zajištěna ochrana jeho zájmů i základních práv. Funkce opatrovníka nebyla zákonem stanovena, aby usnadňovala činnost soudu tím, že má kam odesílat písemnosti. Byla vytvořena proto, aby do důsledku hájila zájmy nepřítomného, což mimo jiné představuje studium spisu, podávání vyjádření a vedení celého sporu za nepřítomného tak, jak by takovou povinnost byl nucen plnit smluvní zástupce.¹¹¹

Za zmínku stojí i usnesení Městského soudu v Praze 30 Co 468/2007, kde odvolací soud shledal rozpor advokátního tarifu jako podzákonného právního předpisu se zákonem o advokacii, i Listinou základních práv a svobod u odvolání opatrovníka. Městský soud zde uvedl, že mezi činnosti advokáta, jenž byl ustanoven opatrovníkem účastníka neznámého

---

¹¹¹ Viz náleží Ústavního soudu sp.zn. IV. ÚS 2380/08 ze dne 16.12.2008, zdroj ASPI

pobytu, a advokáta, který byl ustanoven zástupcem účastníka podle § 30 odst. 2 o.s.ř., není zásadní rozdíl. Proto není důvod posuzovat odměnu advokáta v těchto dvou pozicích podle rozdílných právních předpisů. Odvolací soud řekl, že to zakládá neodůvodněnou nerovnost v odměně za stejnou práci advokáta a je zde rozpor s článkem 1 Listiny základních práv a svobod.¹¹² Tyto myšlenky lze převést i do situace po souhrnné novele, kdy podle § 31 o.s.ř. ustanovený zástupce má stejné postavení jako zástupce na základě plné moci, a pokud bude takovým zástupcem nebo opatrovníkem advokát, má postavení jako advokát, kterému byla udělena plná moc.

Domnívám se, že by advokáti měli funkci opatrovníka osobě neznámého pobytu věnovat větší prostor a respektovat tak jeho základní práva garantovaná Listinou základních práv a svobod, konkrétně práva na spravedlivý proces.

2.2. Judikatura věnující se problematice opatrovníka osoby neznámého pobytu a práva na spravedlivý proces

V této kapitole bych ráda uvedla několik příkladů z judikatury českých soudů, které jsou v této problematice osob neznámého pobytu klíčové.

Jako první bych zmínila náleží Ústavního soudu České republiky III. ÚS 1231/09 ze dne 16. září 2010, kde se Ústavní soud vyjádřil k problematice opatrovníka osoby neznámého pobytu. *„Pokud je podstatou ústavní stížnosti otázka, zda příslušný orgán postupoval správně, když účastníku řízení ustanovil opatrovníka, coby osobě neznámého pobytu, přičemž z tohoto důvodu nebylo rozhodnutí ve věci účastníku nikdy doručeno (a nemohl tak vyčerpat všechny prostředky poskytnuté zákonem k ochraně svých práv), je taková ústavní stížnost projednatelná. Lhůtu k podání ústavní stížnosti v takovém*

---

¹¹² Viz usnesení Městského soudu v Praze 30 Co 468/2007, zdroj ASPI

případě nutno počítat ode dne, kdy se účastník o existenci rozhodnutí dozvěděl. K podmínkám pro ustanovení opatrovníka účastníku řízení, jehož pobyt nebyl znám, Ústavní soud ve své rozhodovací praxi opakovaně zdůraznil, že šetření pobytu takové osoby musí být řádné a dostatečné. Postup, kdy je soudem ustanoven a poté tolerován zcela nečinný opatrovník, je nepřijatelným formalismem, který ve svém důsledku popírá právo nepřítomného účastníka na spravedlivé řízení. Zásadní vadou řízení rovněž bylo, že opatrovníci stěžovatelky byla ustanovena zaměstnankyně-vedoucí kanceláře procesního soudu. Praxe, kdy jsou opatrovníky účastníků řízení ustanovováni pracovníci soudu, který o věci rozhoduje, je v naprostém rozporu s účely, kterých má být ustanovením opatrovníka nepřítomnému účastníkovi řízení dosaženo.¹¹³ Je zřejmé, že došlo k porušení základního práva na spravedlivý proces a tedy k porušení článku 36 odst. 1 a článku 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Z nálezu také vyplývá, že nebyly vyčerpány všechny prostředky ke zjištění pobytu osoby. Soud si sice vyžádal zprávu z Centrální evidence obyvatel, také z Centrální evidence vězňů a od Úřadu práce a Městské správy sociálního zabezpečení. Nicméně další opatření soud neučinil ke zjištění skutečného pobytu jako jsou například možnost požádat o součinnost příslušný orgán k ověření, zda a kdo v místě bydliště neznámé osoby bydlí a zda by mohl podat soudu zprávu o pobytu osoby nebo také informace od poštovního doručovatele.¹¹⁴

Jako druhý uvedu náleží Ústavního soudu ze dne 11. února 2010 II. ÚS 789/09. Věnuje se přímo porušení Listiny základních práv a svobod, když uvádí, že: „*Je porušením práv garantovaných čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 90 Ústavy, nerespektuje-li obecný soud pravidla pro ustanovení opatrovníka vyslovená mj. v dřívějších nálezech Ústavního soudu, např. sp. zn. II. ÚS 27/2000, I. ÚS 204/2000 a I. ÚS 559/2000. Funkce opatrovníka nepřítomného účastníka řízení nebyla zákonem*

---

¹¹³Viz náleží Ústavního soudu České republiky ze dne 16. září 2010, III. ÚS 1231/09, zdroj:ASPI

¹¹⁴Srovnej například s nálezem Ústavního soudu České republiky sp. zn. IV. ÚS 1778/08, zdroj ASPI

stanovena, aby usnadňovala činnost soudu tím, že má kam odesílat písemnosti. Při ustanovení opatrovníka je nutno přísně vážit, aby nedošlo ke kolizi zájmů zástupce a zastoupeného. Praxe, kdy jsou opatrovníky účastníků řízení ustanovováni pracovníci soudu, který o věci rozhoduje, je v naprostém rozporu s ústavními zásadami, kterých má být ustanovením opatrovníka nepřítomnému účastníku řízení dosaženo.“¹¹⁵ Tento náleží se týká ještě úpravy před novelou č. 7/2009 Sb., kterou se mění občanský soudní řád. Jako opatrovník osoby neznámého pobytu byla ustanovena pracovnice soudu, aniž by soud provedl pokus o nalezení vhodné osoby z osob účastníku blízkých. Pracovník téhož soudu nemůže řádně hájit zájmy osob neznámého pobytu, dochází zde ke kolizi zájmů, protože pracovník soudu se často ani neúčastní jednání a nepodává ani opravný prostředek proti rozhodnutí soudu I. stupně.

Dalším nálezem je náleží Ústavního soudu České republiky, ze dne 7. května 2009 sp. zn. II. ÚS 460/09. „*Ustanovení opatrovníka účastníku řízení, jehož pobyt není znám, musí vždy předcházet šetření o tom, zda jsou dány předpoklady pro tento postup (viz. I. ÚS 322/2000, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, sv. 24, náleží č. 150, str. 105). Důvod, pro který se účastníku opatrovník ustanovuje, musí být spolehlivě prokázán. V dané věci Okresní soud Brno- venkov vznesl toliko dotaz na Centrální evidenci obyvatelstva, Okresní úřad Brno – venkov a Centrální evidenci vězňů. Ze spisu nevyplývá, že by činil jakékoliv další kroky ke zjišťování pobytu. Druhou zásadní vadou je pak okolnost, že opatrovníkem stěžovatele byla ustanovena soudní tajemnice zaměstnaná u téhož soudu. Nelze očekávat, že podřízený pracovník jako opatrovník účastníka řízení ve věci řešené tímtež orgánem, bude brojit proti jeho postupu a rozhodnutí. Uvedeným postupem byl porušen článek 36 odst. 1 a*

---

¹¹⁵ Viz náleží Ústavního soudu České republiky ze dne 11. února 2010 sp. zn. II. ÚS 789/09, zdroj ASPI

článek 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.“¹¹⁶ I tento nález se týká ještě úpravy před souhrnnou novelou.

Zajímavější z pohledu aktuální právní úpravy je usnesení Krajského soudu v Ostravě, které schválilo k publikaci v lednu 2010 civilní kolegium Nejvyššího soudu v tzv. zelené sbírce, což je Sběrka rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu. Jedná se o usnesení Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 71 Co 254/2009 ze dne 16. září 2009.¹¹⁷ Dle tohoto usnesení není možné, aby soudy doručovaly účastníku neznámého pobytu fikcí, aniž by mu zároveň ustanovily opatrovníka. Nejvyšší soud se s tímto názorem ztotožnil. Usnesení dále uvádí, že účastníku neznámého pobytu lze bez dalšího doručit fikcí na jeho evidenční adresu, avšak tento postup jej zbavuje jeho základních procesních práv. Jednalo by se nejspíše o právo účastníka se k věci vyjádřit a uvádět skutečnosti a důkazy ve svůj prospěch. K tomuto usnesení se vyjádřil Karel Svoboda ve svém článku v časopisu *Obchodní právo*¹¹⁸. Od účinnosti souhrnné novely se adresátům doručuje na jejich adresu pro doručování. Soudy již nepátrají po pobytu účastníků a doručují fikcí i když je jim předem známo, že se účastník na této adrese nezdržuje. Takovou praktiku Nejvyšší soud ex post shledal za nesprávnou s odkazem na to, že nezabezpečuje právo účastníka neznámého pobytu na spravedlivý proces.¹¹⁹ Svoboda se ve svém článku domnívá, že nezadatelnost práva účastníka se k věci vyjádřit a uvádět fakta ve svůj prospěch nemá opodstatnění v platné právní úpravě. Spíše je tomu naopak, kdy existuje institut rozsudku pro zmeškání nebo když žalovaný nezareaguje

---

¹¹⁶ Viz nález Ústavního soudu České republiky ze dne 7. května 2009 sp. zn. II. ÚS 460/09, zdroj ASPI

¹¹⁷ Viz usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. září 2009 sp. zn. 71 Co 254/2009, zdroj ASPI

¹¹⁸ Svoboda, Karel. Nejvyšší soud: soudní doručení fikcí bez ustanovení opatrovníka není možné. *Obchodní právo*, 2010, **19**(1), s. 11-14. ISSN 1210-8278.

¹¹⁹ Názor Krajského soudu v Ostravě publikovaného v zelené sbírce je nutné pokládat také za názor Nejvyššího soudu, protože publikací ve Sběrce dává najevo, že se s tímto názorem ztotožňuje.

včas na tzv. kvalifikovanou výzvu. Proto z toho vyplývá, že soudy nemají povinnost ustanovovat účastníku neznámého pobytu opatrovníka, pokud účastník sám svojí nečinností maří průběh řízení, a tak doručení fikcí na evidenční adresu účastníka ne vždy musí zasahovat do práva účastníka na spravedlivý proces.¹²⁰

Nutné je uvést, že soud institutu doručení fikcí nesmí ve své praxi zneužívat. K tomu by došlo v případě, že by soud věděl, kde se adresát přesně zdržuje, přesto by zásilku zaslal na evidenční adresu. Názor Nejvyššího soudu spočívá v tom, že k tomu, aby bylo zajištěno právo na spravedlivý proces účastníka, je nutné předem ustanovit opatrovníka osobě neznámého pobytu. Nikde se ovšem nedočteme, zda doručení fikcí bez ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu způsobí zásadní procesní vadu spočívající v absolutní neúčinnosti doručení. Svoboda se domnívá, že by Nejvyšší soud měl toto pokládat za absolutně neúčinné, aby byl ve svém postoji důsledný. Roli zde hraje i fakt, že existuje institut neúčinnosti doručení podle § 50d o.s.ř., proto pokud by došlo k doručení fikcí bez ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu, způsobilo pouze relativní neplatnost doručení, pak by usnesení Krajského soudu v Ostravě nemělo větší význam.¹²¹

Záležet bude na dalším vývoji rozhodovací činnosti soudů, jak se k dané problematice vyjádří a na postoji Ústavního soudu. Nutné je říci, že již mnoho písemností bylo doručeno právě fikcí bez ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu a tudíž je to v rozporu se stanoviskem Nejvyššího soudu. Můžeme říci, že se jedná spíše o názor, který je mravní a ideologický.¹²²

---

¹²⁰ Svoboda, Karel. Nejvyšší soud: soudní doručení fikcí bez ustanovení opatrovníka není možné. *Obchodní právo*, 2010, **19**(1), s.11-12. ISSN 1210-8278.

¹²¹ Svoboda, Karel. Nejvyšší soud: soudní doručení fikcí bez ustanovení opatrovníka není možné. *Obchodní právo*, 2010, **19**(1), s. 12. ISSN 1210-8278.

¹²² Svoboda, Karel. Nejvyšší soud: soudní doručení fikcí bez ustanovení opatrovníka není možné. *Obchodní právo*, 2010, **19**(1), s. 13. ISSN 1210-8278.

2.3. Doručování fikcí nebo opatrovníku osoby neznámého pobytu

Po účinnosti souhrnné novely občanského soudního řádu, tedy od 1. 7. 2009 vznikla zásadní otázka, kterou se musí zabývat každý soudce. Má se osobě neznámého pobytu doručovat fikcí nebo je vhodnější ustanovit jí opatrovníka? Touto otázkou se zabývá i Karel Svoboda ve svém článku v Právních rozhledech. Odpověď se snaží najít v zásadě *lex specialis derogat legi generalis*. Je nutné stanovit, zda ustanovení § 49 odst. 4, 5 a § 50 odst. 1, 2 o.s.ř. je k § 29 odst. 3 o.s.ř. ve vztahu speciality či nikoliv. Cílem souhrnné novely bylo především přenesení odpovědnosti za výsledek doručování na adresáty písemností. Ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu dle § 29 odst. 3 o.s.ř. má zase za smysl zajistit právo účastníka neznámého pobytu na spravedlivý proces. Princip práva na spravedlivý proces je spíše jakousi myšlenkou, která prostupuje všemi procesními instituty. Doručení fikcí je samotným procesním institutem, který je nedílnou součástí doručování. Můžeme z toho vyvodit, že doručování fikcí má přednost před ustanovením opatrovníka, ale pouze za předpokladu, že řízení nepovede k formálnímu procesu a k porušení práva účastníka být slyšen. Právo být slyšen nelze ovšem nikomu vnucovat, na druhou stranu fiktivní doručení také neslouží ke zjednodušení situace soudce.¹²³

Dle výše uvedeného článku z Právních rozhledů¹²⁴ je nutné brát v potaz následující fakta a argumenty:

- ⊙ Smyslem souhrnné novely občanského soudního řádu bylo přenést odpovědnost za doručování fikcí na účastníky, tedy adresáty, řízení.
- ⊙ Vzhledem k tomu, že nedošlo po 1. 7. 2009 ke změně Ústavy České republiky ani Listiny základních práv a svobod, lze očekávat, že Ústavní soud ve své judikatuře nadále setrvá u svého názoru a situace, že soudci přestanou

---

¹²³ Svoboda, Karel. Neznámý pobyt adresáta - doručovat fikcí nebo opatrovníku?. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(14), s. 513. ISSN 1210-6410.

¹²⁴ Svoboda, Karel. Neznámý pobyt adresáta - doručovat fikcí nebo opatrovníku?. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(14), s. 512-515. ISSN 1210-6410.

absolutně pátrat po pobytu účastníka, o němž vědí, že se na adrese pro doručování nezdržuje, se stane neakceptovatelnou. Dle judikatury Ústavního soudu je doručování fikcí pouze jakýmsi východiskem z nouze, které lze využít až když vyhledávací prostředky selhaly.

- ⑩ Existuje možnost nahlásit na Centrální evidenci obyvatel svoji skutečnou adresu, kam mají být soudní písemnosti zasílány. Tato skutečná adresa se nekryje s adresou trvalého pobytu a stane se adresou pro doručování.
- ⑩ Návrh na vyslovení neúčinnosti doručení může podat účastník, kterému bylo doručeno fikcí za předpokladu, že se s písemností bez své viny nemohl seznámit.
- ⑩ Dalším faktem je to, že zavedené změny po souhrnné novele nebyly mezi laickou veřejností dostatečně rozšířeny. Řada občanů netušila, že mají povinnost nahlásit na evidenci obyvatel svoji skutečnou adresu. Dalo by se argumentovat zásadou, že neznalost zákona neomlouvá, nicméně základní pravidla civilního doručování, kam zařadíme i doručování fikcí, lze pokládat za legitimní pouze za předpokladu, že jsou pro běžného občana známá nebo alespoň odvoditelná z prosté logiky věci. Toto bohužel u doručování fikcí nebylo naplněno. V reklamních kampaních se Ministerstvo spravedlnosti ČR soustředilo spíše na elektronické doručování, ale prostého občana se více dotýká úprava doručování fikcí.¹²⁵

Nutné je vyřešit, jak soudy mají v situaci, kdy je adresát neznámého pobytu postupovat. Určitý návod podává právě Svoboda ve svém článku, sám ale uvádí, že není jasné, jakým směrem se bude judikatura soudů ubírat. Jak již bylo řečeno výše, je úprava doručování fikcí ve vztahu speciality k institutu ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu. Bude-li se spor týkat sporů, které nejsou moc významné¹²⁶, může soudce doručit fikcí, aniž by předem pátral po pobytu účastníka nebo zda se zdržuje na své adrese pro

---

¹²⁵ Svoboda, Karel. Neznámý pobyt adresáta - doručovat fikcí nebo opatrovníku?. *Právní rozhledy*, 2009, 17(14), s. 513-514. ISSN 1210-6410.

¹²⁶ Jedná se o spory, kde ze zákona nelze podat dovolání, viz § 237 odst 2 písm a) o.s.ř.

doručování. Vždy však soudce musí prověřit soudní databázi, kde může být zanesena informace o současném pobytu adresáta. Týká-li se spor vyšší finanční částky nebo se jedná o věc osobního stavu nebo o případy vyjmenované v § 120 odst. 2 o.s.ř., soudce by měl postupovat tak, aby zjistil, zda se účastník na adrese pro doručování zdržuje. Může tak učinit nařízením přípravného řízení podle § 114c odst. 1 o.s.ř. nebo vydáním platebního rozkazu nebo výzvy k vyjádření podle § 114b odst. 1 o.s.ř. Je to z důvodu, že u těchto úkonů nelze doručit náhradním způsobem. Jestliže soudce zjistí, že se účastník na adrese pro doručování nezdržuje, pak by měl po něm začít pátrat, ovšem v užším smyslu než tomu bylo před souhrnnou novelou. Měl by se zaměřit především na státní a veřejné databáze, do kterých má přístup. Lze předpokládat, že každá osoba legitimně očekává¹²⁷, že pokud svoji adresu pro doručování sdělí jednomu státnímu orgánu, dozví se ji i jiný státní orgán.¹²⁸

3. Spravedlivý proces

V této kapitole bych se ráda zaměřila na právo na spravedlivý proces, protože se prolíná celým soudním řízením a je nutné ho dodržovat v každém řízení od počátku až do konce. Navíc je součástí i mé práce v souvislosti s výše nastíněnou problematikou fikce doručení a ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu.

3.1. Pojem spravedlivý proces

Právo na spravedlivý proces řadíme mezi základní lidská práva. Jeho kořeny nalezneme již v 17. a 18. století ve Velké Británii a je spojováno

---

¹²⁷ Legitimním očekáváním je takové očekávání, že druhá strana nebo státní orgán budou jednat tak, jak je správné a rozumné. Tento princip definuje např. náleží ÚS ze dne 2.12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1611/2007.

¹²⁸ Svoboda, Karel. Neznámý pobyt adresáta - doručovat fikcí nebo opatrovníku?. *Právní rozhledy*, 2009, 17(14), s. 514. ISSN 1210-6410.

především s anglosaskou právní oblastí. Právo na spravedlivý proces nalezneme v čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod, ale také v čl. 6 a 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Otázku porušení práva na spravedlivý proces je agendou Ústavního soudu České republiky, v evropském kontextu pak Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Definovat toto právo není zrovna jednoduché, protože se jedná o pojem významově široký. Jasně je, že se jedná o základní procesní právo. K definici spravedlivého procesu se vyjadřuje více autorů, jejich definice jsou spíše hodně obecné. Jejich postoje jsou následující.

Jako první bych uvedla názor Winterové. Dle ní právo na spravedlivý proces obsahuje více práv, kterými jsou například právo na právní pomoc, rovnost účastníků, právo na zákonného soudce, veřejnost řízení, právo účastníka se vyjadřovat, být přítomen všem úkonům a právo na rozhodnutí bez zbytečných průtahů. Jedná se o subjektivní právo jednotlivce nebo i skupiny jednotlivců vůči státu. Soud poskytuje právní ochranu a garantuje spravedlivý výsledek, nikoliv už příznivý výsledek.¹²⁹

Jako další názor zmíním pohled na spravedlivý proces od Hlavsy a Stavinochové. „Právo na spravedlivý proces vyjadřuje jistou vlastnost civilního soudního řízení, jakou je nezávislé rozhodování s právem účastníků (stran) vyjadřovat se ke všem úkonům v průběhu řízení. Právo na spravedlivý proces rovněž souvisí s hospodárností řízení. Neboť řízení má proběhnout v přiměřené době a bez zbytečných průtahů (čl. 28 odst. 2 Listiny). Řadu porušování tohoto práva řeší Ústavní soud. Právo na spravedlivý proces zajišťují i ustanovení občanského soudního řádu o možnosti bezplatného zastoupení (§ 30 a 31 o.s.ř.).“¹³⁰

---

¹²⁹ Winterová, Alena a kol. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice: doplněné o předpisy evropského práva*. 6., aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. s.59. Vysokoškolské právnícké učebnice. ISBN 978-80-7201-842-0.

¹³⁰ Stavinochová, Jaruška a Hlavsa, Petr. *Civilní proces a organizace soudnictví*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2003. s 71. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně; č. 332. ISBN 80-7239-155-0.

Jako třetí a poslední uvedu názor od Svobody, který uvádí, že právo na spravedlivý proces může mít dva významy. První z nich má základ v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a svobod a je originární a speciální. Druhý je logicky derivativní a obecný a je zakotven v ústavním pořádku České republiky. První zmiňovaný charakterizuje normativní definice: jestliže veřejná moc rozhoduje o občanských právech nebo závazcích osob anebo o trestních obviněních proti nim (hypotéza), pak jim musí zaručit určitý komplex procesních práv, který dohromady tvoří koncept práva na spravedlivý proces (dispozice).¹³¹ Druhý význam formuloval Ústavní soud ve své judikatuře, kdy uvedl, že právem na spravedlivý proces se rozumí soubor všech procesněprávních principů obsažených v ústavním pořádku České republiky, přičemž je nerozhodné, zda se vztahují jen na řízení před soudy, nebo před všemi orgány veřejné moci, anebo na řízení o právech nebo povinnostech toho či onoho druhu, eventuelně v případech toho či onoho druhu.¹³²

Z výše uvedených názorů je jasné, že pojem spravedlivý proces chápe každý jinak. Nelze říci, která z definic je správná a která nikoliv. Každý si totiž pod tímto pojmem představí něco jiného, jiný okruh práv. Všechny definice jsou správné. Nelze obsahově vymezit, co vše do spravedlivého procesu spadá, navíc je judikaturou okruh práv spadající pod spravedlivý proces neustále rozšiřován.

3.2. Principy práva na spravedlivý proces

Výše jsem zmínila, že právo na spravedlivý proces se charakterizuje obecně, nicméně můžeme konkrétně vyjmenovat, která práva a principy pod tento pojem patří. Nutno říci, že výčet těchto práv rozhodně není taxativní.

---

¹³¹ Svoboda, Petr. *Ústavní základy správního řízení v České republice: právo na spravedlivý proces a české správní řízení*. Praha: Linde, 2007. s. 103. ISBN 978-80-7201-676-1.

¹³² Svoboda, Petr. *Ústavní základy správního řízení v České republice: právo na spravedlivý proces a české správní řízení*. Praha: Linde, 2007. s. 109. ISBN 978-80-7201-676-1.

Listina základních práv a svobod obsahuje několik práv tvořících právo na spravedlivý proces, dalšími předpisy, které taková práva obsahují je Ústava České republiky a také občanský soudní řád, samozřejmě jsou obsažena i v mezinárodních dokumentech jako je Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Některé principy dovedeme samozřejmě i z judikatury českých i mezinárodních soudů.

3.1.1. Význam principů práva na spravedlivý proces

Principy práva na spravedlivý proces jsou velmi důležité a mají pozitivní přínos pro právo jako takové. Jako největší výhodu spatřuji v tom, že principy vyplňují tzv. mezery v právu. Dále určitým způsobem řídí psané právo, optimalizuje právní řád. Také lze jejich význam spatřovat v tom, že jsou důležité při sjednocování právních řádů států Evropské unie. Zajisté existuje i mnoho dalších výhod. Jako každá věc, mají i principy svoji stinnou stránku. Problém nastává, pokud se někdo snaží vytvořit taxativní výčet těchto principů, protože jak jsem již zmínila, není v silách žádného zákonodárce takový výčet vytvořit, protože by došlo k tomu, že některé principy by se staly upřednostňovanými a jiné, na které by zákonodárce opomněl, by ztratily svoji důležitost. Proto je nutné výčet nechat otevřený, aby mohla judikatura okruh principů neustále rozšiřovat. Určitý problém, se kterým se můžeme setkat je to, že jednotlivá práva spadající pod spravedlivý proces se mohou navzájem ovlivňovat a může docházet ke střetům principů. Principy stojí na stejné úrovni mezi sebou, rozhodně se vzájemně nederogují nebo neomezuji.

3.1.2. Příklady principů práva na spravedlivý proces a judikatura

Mezi nejdůležitější principy práva na spravedlivý proces patří nezávislost a nestrannost soudů a soudců, princip zákonného soudu a soudce, princip rovnosti, princip kontradiktornosti, princip veřejnosti a ústnosti, princip hospodárnosti, právo na projednání věci bez zbytečných průtahů a další.

Jeden z neopominutelných prvků práva na spravedlivý proces představuje zásada audiatur et altera pars (budiž vyslechnuta i druhá strana), ke které bych uvedla náleží Ústavního soudu ze dne 3. 4. 2012 sp. zn. IV. ÚS 2119/11. Ústavní soud se v něm vyjadřuje takto: „*Jeden z neopominutelných prvků práva na spravedlivý proces představuje zásada audiatur et altera pars (budiž vyslechnuta i druhá strana), jež je Ústavním soudem chápána jako povinnost soudu vytvořit prostor zaručující účastníkovi řízení možnost účinně uplatňovat námitky a argumenty, které jsou způsobilé ovlivnit rozhodování soudu a s nimiž se soud musí v rozhodnutí náležitě vypořádat; vytvoření prostoru pro účinné vznesení námitek (v kontradiktorním schématu řízení) nejlépe zajišťuje ochranu základních práv; ta je z hlediska fair procesu prvotním účelem soudního řízení. Institucionálně garantovaná možnost dotčených osob návrhy a námitkami účinně participovat na soudním procesu patří mezi elementární pravidla soudního řešení sporů. Nejvyšší soud porušil ústavně zaručené právo stěžovatelů na spravedlivý proces dle článku 36 odst. 1 Listiny tím, že právu účastníka řízení vyjádřit se k návrhu protistrany nepřikládal náležitý význam z hlediska kautel fair procesu, v důsledku čehož náklady stěžovatelů spojené s podáním vyjádření k dovolání žalovaného považoval za neúčelně vynaložené. Neopodstatněným nepřiznáním práva na náhradu nákladů řízení zasáhl též do vlastnického práva stěžovatelů zaručeného článkem 11 Listiny základních práv a svobod.*“¹³³

Jako další bych uvedla princip veřejnosti, ke kterému jsem našla náleží Ústavního soudu ze dne 14.2. 2008 sp. zn. II. ÚS 2672/07. Zde Ústavní soud konstatuje: „*Soudní řízení je tradičně postaveno na principu veřejnosti, a ústavodárce význam tohoto principu zdůraznil tím, že je zakotvil jak v čl. 96 odst. 2 Ústavy, tak v čl. 38 odst. 2 Listiny. S ohledem na podstatu a význam zásady veřejnosti soudního řízení se nelze při jeho aplikaci omezit pouze na umožnění přístupu veřejnosti do soudní síně v době jednání. Jen v tomto úhlu pohledu je možné vnímat ustanovení § 6 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, které reguluje možnost uskutečňovat zvukové a obrazové*

---

¹³³ Viz náleží Ústavního soudu ze dne 3. 4. 2012 sp. zn. IV. ÚS 2119/11, zdroj ASPI

přenosy, resp. obrazové a zvukové záznamy. Je samozřejmé, že stejně jako základním limitem pro fyzickou přítomnost veřejnosti při jednání soudu je kapacita soudní síně, je v případě obrazových a zvukových přenosů a záznamů limitem možnost řádného a důstojného průběhu jednání. Vylučování některé formy veřejnosti soudního jednání přitom musí vždy být propojeno s legitimním cílem, jinak se jedná o svévoli, která se zcela míjí s cílem principu veřejnosti soudního řízení, jímž je především "kontrola" soudní činnosti ze strany veřejnosti skrze reálné poučení o tom, jak soudnictví funguje, a tím budování důvěry veřejnosti v nezávislost a kvalifikovanost výkonu soudní moci.“¹³⁴

Jako poslední zmíním právo na projednání věci bez zbytečných průtahů, kterému se judikatura věnuje velmi často. Průtahy jsou často problémem soudních řízení, nutné je vždy pamatovat na to, že pouze rychlá ochrana je ta účinná. Uvádím zde náleží Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2003 sp. zn. III. ÚS 71/99. „*Ústavně zaručené základní právo na projednání věci bez zbytečných průtahů podle čl. 38 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy, jež nezanedbatelnou měrou spolupodmiňuje ve společnosti vnímaný stupeň právní jistoty, náleží k těm, jejichž splnění je mj. jednou ze záruk posilování důvěry v právo a stimulem pro jeho dodržování ze strany občanů, při vědomí toho, že se jedná v tomto smyslu o oboustrannou projekci, neboť obsah právního řádu je stejně závazný jak pro stát, jenž z uvažovaného pohledu má vrchnostenské postavení, tak pro občany, jimž státní moc slouží (čl. 2 odst. 3 Ústavy), a to nejen v abstraktní rovině, nýbrž především ve svém praktickém uplatnění, protože řádný výkon spravedlnosti je třeba také chápat zejména jako i včasnou ochranu práv, neboť řádná realizace (aplikace) práva soudní mocí je, nikoliv v poslední řadě, i dostatečnou zárukou pro náhled a přesvědčení občanů uznávajících řádný pořad úsilí o dosažení práva, že se lze na justici spolehnout a na ni s důvěrou, coby respektovaného arbitra, přenést řešení sporů. Řečeno poněkud jinak, přiměřená včasnost ochrany narušeným právním vztahům ze strany k tomu ex constitutione povolaných orgánů státní (veřejné) moci je totiž nejen účinnější,*

---

¹³⁴ Viz náleží Ústavního soudu ze dne 14.2.2008 sp. zn. II. ÚS 2672/07, zdroj ASPI

*ale především je základním předpokladem právního státu posilujícím důvěru v právo a spravedlnost ve společnosti vůbec.*¹³⁵

4. Evropská úprava

V této kapitole bych ráda zmínila okrajově úpravu doručování v Německu. To jsem si vybrala z důvodu, že se jedná o sousední zemi a úprava doručování je zde podobná úpravě naší s určitými odchylkami, které bych ráda dále zmínila.

4.1. Úprava doručování v Německu

Úpravu civilního procesu v Německu nalezneme v Zivilprozessordnung, jedná se o německý občanský soudní řád, dále jen ZPO. Německý zákonodárce se na rozdíl od českého snažil doručování definovat. V § 166 odst. 1 ZPO se dočteme, že doručování je oznámení informace, která je v doručované listině zachycena, adresátu, způsobem, který stanoví zákon. Doručování se považuje za skutečnou komunikaci, kdy je hlavním cílem adresáta s písemností seznámit. Oproti tomu česká úprava pokládá doručování za procesní úkon, který směřuje pouze k dodání písemnosti adresátu. Stejně jako u nás může být písemnost doručena prostřednictvím doručujícího orgánu, ale i rovnou v budově soudu. V německé úpravě nalezneme i úpravu elektronického doručování.¹³⁶ Doručovat elektronickým způsobem lze ale pouze u osob, které mají garantovanou zvýšenou spolehlivost, což se určí na základě jejich povolání. Takovými spolehlivými osobami jsou například advokáti, notáři, soudní exekutoři, daňoví poradci a osoby veřejného práva. Jiným osobám kromě výše zmíněných povolání lze elektronicky doručovat pouze tehdy, jestliže s tím souhlasili. Stejně jako u nás musí být elektronické dokumenty

---

¹³⁵ Viz náleží Ústavního soudu ze dne 6.3.2003 sp. zn. III. ÚS 71/99, zdroj ASPI

¹³⁶ Viz § 174 odst. 3 ZPO

opatřeny zaručeným elektronickým podpisem a adresát musí soudu potvrdit přijetí takového dokumentu. Německý systém se hodně podobá českému, ovšem před souhrnnou novelou.¹³⁷

Německými doručujícími orgány jsou hlavně pošta a soudní doručovatelé. Na žádost soudu může písemnost doručit i jiný úřad, pokud soud předpokládá, že doručení poštou nebo soudním doručovatelem bude neúspěšné.¹³⁸

4.1.1. Adresa pro doručování v Německu

Stejně jako u nás existuje v Německu pojem adresa pro doručování. Tamní doručující orgány by prvotně měly doručovat adresátovi, ne náhradním způsobem. Z toho důvodu jsou oprávněny doručit na jakémkoliv místě. Co se týká náhradního doručení, takovým způsobem mohou doručit pouze na taková místa, kde ví, že se adresát zdržuje, podstatné není, jestli je to byt nebo pracoviště. Jestliže takové doručení není možné, předá se písemnost osobě, která je ochotna písemnost adresátovi předat. Jestliže není takové osoby, vhodí se písemnost do schránky adresáta nebo zanechá na vhodném místě. Poté se písemnost považuje za doručenou. Nastane-li situace, že není možné ani jedna z těchto možností, pak se písemnost uloží u soudu nebo na poště.¹³⁹

Budeme-li srovnávat českou a německou právní úpravu adresy pro doručování a případného náhradního doručení, vyjde ta německá pro adresáta mírnější. Z úpravy německého práva totiž plyne, že soud má povinnost pátrat po místě pobytu adresáta a doručit mu na skutečnou adresu, nikoliv evidenční. Dá se tedy říct, že německá úprava tolik nepřenáší odpovědnost za

---

¹³⁷ SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 206-207 ISBN 978-80-7201-777-5.

¹³⁸ Viz § 168 ZPO

¹³⁹ SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 210 ISBN 978-80-7201-777-5.

výsledek náhradního doručení na adresáta jako česká úprava. Až v případě, že se německému soudu nepodaří přes veškerou snahu zjistit pobyt adresáta, nastoupí institut tzv. veřejného doručení.¹⁴⁰ Tento institut spočívá v tom, že se vyvěsí vyrozumění o doručení na úřední desce soudu nebo se to zadá do elektronického informačního systému jenž je veřejně přístupný. Ještě může dojít k tomu, že soudce uzná za vhodné ještě vyrozumění uveřejnit v elektronickém spolkovém věstníku či v jiných listech. Zde je vidět, že německé soudy nepovažují akt doručení pouze za formální institut k dosažení fikce doručení. Rozdíl od české úpravy je také ve lhůtě. Adresát má měsíc na to, aby se s písemností seznámil. Soud navíc může tuto lhůtu ještě prodloužit. Česká úprava stanoví, že písemnosti do vlastních rukou jsou doručeny jedenáctý den od vyvěšení výzvy k vyzvednutí na úřední desce soudu a lhůta prodloužit nelze.¹⁴¹

4.1.2. Podobnosti mezi českou a německou úpravou

Zajímavý je § 189 ZPO, který uvádí: „Nedá-li se dokázat formálně správné doručení dokumentu nebo dokument došel za porušení nutných předpisů pro doručení, za okamžik doručení platí chvíle, kdy dokument došel skutečně osobě, na kterou bylo doručení dle zákona směřováno nebo mohlo směřováno být.“¹⁴² Před účinností souhrnné novely český právní řád podobné ustanovení neměl. S účinností této novely, tedy od 1. 7. 2009, se česká úprava přiblížila této německé úpravě. § 50f odst. 5 o.s.ř. stanoví, že doručení lze prokázat nejen zákonem předepsaným způsobem, ale i faktickým

---

¹⁴⁰ Viz § 185 ZPO

¹⁴¹ SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 210 ISBN 978-80-7201-777-5.

¹⁴² Viz § 189 ZPO, překlad SVOBODA, Karel, Milan SUK a Pavel ZEMAN. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009, s. 211 ISBN 978-80-7201-777-5.

doručením.¹⁴³ To zda bylo bylo adresátu řádně doručeno prokazuje soud, jedná se o skutečnost procesní povahy, kterou soud zjišťuje ex offo.

Podobnost spatřuji i v tom, že dle německého práva může advokát zastupující jednu stranu, předat písemnost advokátu protistrany, aniž by soud fungoval jako doručující prostředník. Do souhrnné novely české právo toto neumožňovalo. Až právě zmiňovaná novela zavedla to, že na žádost účastníka či jeho zástupce může pověřit účastníka či jeho zástupce doručením písemnosti.¹⁴⁴ Písemnost může tedy doručovat jak advokát, tak jakýkoliv účastník řízení, aniž by záleželo, že má osoba třeba protichůdný zájem.

Závěr

Ve své diplomové práci na téma „Úprava doručování a ustanovení opatrovníka osobě neznámého pobytu ve světle práva na spravedlivý proces“ jsem se snažila zabývat novým, avšak zatím nepříliš probádaným tématem, které se dosud nedočkalo uceleného publikování. Jedná se o právní instituty s nemalými procesními dopady.

Při vypracování této práce jsem se snažila zaměřit se nejen na vlastní popis právní úpravy, ale i na praktickou stránku, ustálenou judikaturu, která je výrazem rozhodovací pravomoci soudů různých stupňů. Dospěla jsem k závěru, že právní úprava nevěnuje mnou zkoumané problematice takovou pozornost, jakou by dle mého názoru zasluhovala. Materie, kterou jsem v diplomové práci rozebírala, zajisté nepochybně stojí za další zkoumání a sledování.

Ztotožňuji se s názorem, že změna doručování je jednou ze stěžejní části reformy soudnictví. Zásadně se změnila pravidla pro doručování s

---

¹⁴³ § 50f odst. 5 o.s.ř.- Nelze-li doručení prokázat žádným ze způsobů uvedených v odstavci 1 až 4, lze jej prokázat též jiným způsobem.

¹⁴⁴ Viz § 50e o.s.ř.

cílem zrychlení soudního řízení. Každý člověk by měl být odpovědný za přebírání došlé pošty. Nová úprava doručování tedy zásadním způsobem změnila odpovědnost za doručení písemností, když ji přesouvá na adresáta. Taková úprava napomohla k odstranění problémů s efektivitou a spolehlivostí doručování.

Při zpracování mé práce jsem na druhé straně nemohla opomenout článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Řádné doručení soudních písemností je jedním ze základních práv účastníka na spravedlivý soudní proces. Zákonodárce možná měl zvážit znění novelizovaných ustanovení o doručování, neboť do budoucna by mělo být důsledně zajištěno úplné respektování ústavního práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny.

Nicméně změnu v doručování chápu jako revoluční změnu dřívějšího systému. Tato změna se nesla ještě ve znamení Pospíšilovy reformy justice, jejím mottem bylo odbřemenění a zrychlení soudů, zvýšení komfortu, ale i vlastní odpovědnost pro účastníky řízení. Nová úprava doručování v občanském soudním řádu, která vypustila asi třetinu normativní materie, si bezpochyby činila ambice cílů reformy dostat a byla nejsledovanější procesní změnou současnosti s dopadem do celé veřejné správy. Přinesla celkové zjednodušení, zefektivnění právní úpravy doručování, ale i sjednocení doručovacích postupů v právním řádu. Vesměš šlo o změny vítané. Vždyť na jejich tvorbě se v rámci externí spolupráce podílely špičky české justice a procesního práva.

Mám tedy za to, že samotným zpracováním tématu diplomové práce jsem získala přehled o vývoji institutu doručování, zejména pak jsem se dostatečně seznámila se současnou právní úpravou doručování.

Věřím, že veškeré poznatky mi určitě budou k užitku při své budoucí kariéře, neboť samotná problematika doručování se prakticky týká každého z nás.

Na závěr bych chtěla říci, že jsem se ve své práci snažila postihnout vše, co jsem považovala za důležité a podstatné. Zajisté jsem se nemohla věnovat celé problematice doručování, jelikož je to téma obsáhlé a dalo by se na něj vypracovat hned několik prací.

Přínos této práce spatřuji v podání uceleného náhledu do současné právní úpravy doručování doplněné o judikaturu soudů a nastínění aktuálních problémů.

Cizojazyčné resumé

This thesis is about issues with legislation of delivering and appointing of the guardian to the person with a unknown residence. I have tried to describe how is court delivering, especially after amendment in 2009 (7/2009 Sb.), which has brought major changes into the civil law of the Czech Republic. It is specifically about introduction of delivering address institute and documents delivery results responsibility transfer solely to the recipient. I have also looked into the right for the fair trial, which penetrates the whole judicial proceedings. Only decision, which was issued in the justice trial, shall be considered correct.

I have divided the thesis into four chapters, which consist of other sub-chapters. 1st chapter is generally about delivering, shortly about history and methods of delivering. I have also mentioned date cases. Very important part of this chapter is term "address for delivery" explanation, which I personally find very crucial. Delivering to the foreign countries, either inside European Union or outside is also mentioned in the thesis. 2nd chapter focuses on the person with unknown residence. It explains appointment of the guardian to such a person and ends with legislation of this issue. Whole chapter interfaces with the right for fair trial. The fair trial, this term explanation and its legislation is mainly described in the 3rd chapter. The last chapter is looking at European legislation, specifically at German one, which is little bit softer compare to the Czech one.

To my opinion, this thesis will give an idea about the actual problems of delivering in the Czech Republic to the reader.

Seznam použité literatury

Monografie

- Ⓢ Drápal, Ljubomír a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. 2 sv. ; xx, 1579, xvii, s.1581-3343. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-107-9.
- Ⓢ Stavinochová, Jaruška a Hlavsa, Petr. *Civilní proces a organizace soudnictví*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 660 s. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně; č. 332. ISBN 80-7239-155-0.
- Ⓢ Steiner, Vilém. *Občanské právo procesní v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1975. 491, [2]^s.
- Ⓢ Svoboda, Karel, Suk, Milan a Zeman, Pavel. *Doručování v soudním řízení*. Praha: Linde, 2009. 267 s. ISBN 978-80-7201-777-5.
- Ⓢ Svoboda, Petr. *Ústavní základy správního řízení v České republice: právo na spravedlivý proces a české správní řízení*. Praha: Linde, 2007. 359 s. ISBN 978-80-7201-676-1.
- Ⓢ Šínová, Renáta et al. *Doručování v civilním soudním řízení*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009. 143 s. Praktik. ISBN 978-80-87212-20-2.
- Ⓢ Winterová, Alena et al. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2004. 691 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 80-7201-464-1.
- Ⓢ Winterová, Alena a kol. *Civilní právo procesní: vysokoškolská učebnice: doplněné o předpisy evropského práva*. 6., aktualiz. vyd. Praha: Linde, 2011. 711 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 978-80-7201-842-0.

Periodika

- Ⓣ Korbel, František a Prudíková, Dana. Změny v systému doručování po 1. červenci 2009. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(17), s. 1-12. ISSN 1210-6410.
- Ⓣ Smejkal V.: Doručování v českém právním řádu, *Justiční praxe* 10/2002
- Ⓣ Smejkal V.: Jednotný zákon o podávání a doručování?, *Právní rádce* 10/2007
- Ⓣ Smolík, P.: Doručování v občanském soudním řízení po 1. lednu 2005, *Právní Fórum*, 1/2005
- Ⓣ Svoboda, Karel. Co se změní při doručování písemností v civilním řízení. *Právní fórum*, 2007, **4**(11), s. 400-403. ISSN 1214-7966.
- Ⓣ Svoboda, Karel. Jak překonat příkrost nového režimu doručování soudních písemností. *Právo a rodina*, 2009, **11**(6), s. 1-5. ISSN 1212-866X.
- Ⓣ Svoboda, Karel. Jak překonat příkrost nového režimu doručování soudních písemností (2.). *Právo a rodina*, 2009, **11**(7), s. 10-13. ISSN 1212-866X.
- Ⓣ Svoboda, Karel. Nejvyšší soud: soudní doručení fikcí bez ustanovení opatrovníka není možné. *Obchodní právo*, 2010, **19**(1), s. 11-14. ISSN 1210-8278.
- Ⓣ Svoboda, Karel. Neznámý pobyt adresáta - doručovat fikcí nebo opatrovníku?. *Právní rozhledy*, 2009, **17**(14), s. 512-515. ISSN 1210-6410.
- Ⓣ Winterová, A.: Doručování soudních písemností jako jeden z problémů spravedlnosti, *Právní zpravodaj*, 1/2005

Právní předpisy

- Ⓣ Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.
- Ⓣ Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1393/2007.
- Ⓣ Nařízení Rady č. 44/2001

- ⑩ Německý občanský soudní řád ZPO
- ⑩ Úmluvu o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních
- ⑩ Vyhláška ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.
- ⑩ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění.
- ⑩ Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, v platném znění.
- ⑩ Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, v platném znění.
- ⑩ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.
- ⑩ Zákon č. 300/2008 Sb. o datových schránkách, v platném znění.

Judikatura

- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 204/2000.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 264/06.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 559/2000.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1611/2007.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 27/2000.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 460/09.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 565/03.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 789/09.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2672/07.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 71/99.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. III ÚS 703/06.

- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1231/09.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 687/06.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1778/08.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2119/11.
- ⑩ Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2380/08.
- ⑩ Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 29 Odo 5/2001.
- ⑩ Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 444/2004.
- ⑩ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 5Cmo 180/98.
- ⑩ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 5 Cmo 343/2002.
- ⑩ Usnesení Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 71 Co 254/2009.
- ⑩ Usnesení Městského soudu v Praze 30 Co 468/2007.
- ⑩ Usnesení Okresního soudu v Chebu sp.zn. 15C 45/2006.
- ⑩ Usnesení Vrchního soudu v Praze sp.zn. 1 Co 322/95.

Internetové zdroje

- ⑩ Doručování dle občanského soudního řádu ve znění novely č. 7/2009 Sb. DOLEJŠÍ, Anna. *Epravo.cz* [online]. 1.9.2009 [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/dorucovani-dle-obcanskeho-soudniho-radu-ve-zneni-novely-c-72009-sb-57860.html>
- ⑩ Doručování v občanském soudním řízení. *Právnícké forum* [online]. 31.1.2005 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.pravnickeforum.cz/dokument/nahled-dokumentu/doc-d10057v12959-dorucovani-v-obcanskem-soudnim-rizeni/>.
- ⑩ Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění občanský soudní řád., Sněmovní tisk 580. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 30.1.2004 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?O=4&T=580>.
- ⑩ <<http://www.epravo.cz>>
- ⑩ <<http://www.nalus.usoud.cz>>
- ⑩ Novela OSŘ. *EJustice.cz* [online]. 26.5.2009 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: <http://ejustice.cz/novela-osr-platna-od-1-cervence-2009-hlavni-zmeny>.